

ΤΕΥΧΟΣ 273 • ΙΟΥΝΙΟΣ 2026

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Άγιοι Ισαπόστολοι Κύριλλος και Μεθόδιος

Περιεχόμενα Τεύχους

- 04 Εισήγηση Αγιοκατάταξης
- 08 Η φωνή που δεν έσβησε ποτέ
- 13 Η ανακομιδή των λειψάνων
- 18 Ι.Μ. Ναϊρόμπι
- 22 Ι.Μ. Κινσάσας
- 26 Η Πατριαρχική Σχολή
- 31 Ι.Μ. Κισαγκάνι
- 34 Ι.Μ. Γκούλου
- 35 Ι.Μ. Τζίντζας
- 36 Ι.Μ. Τολιάρας
- 40 Ι.Ε. Κισούμου
- 42 Ι.Ε. Τζούμπας
- 43 Η Ορθοδοξία, πηγή ελπίδας
- 47 π. Βαρθολομαίος Senibulu

Μπορείτε να καταθέσετε την αγάπη σας για την Εξωτερική Ιεραποστολή, με τους παρακάτω τρόπους:

ALPHA BANK (CRBAGRAA)
GR93 0140 4050 4050 0200 2000 170

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ETHNGRAA)
GR06 0110 2560 0000 2564 8000 609

EUROBANK (ERBKGRAA)
GR24 0260 2060 0001 0010 1157 390

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (PIRBGRAA)
GR70 0172 2000 0052 0005 2141 068

PAYPAL στο [paypal.me/ierapostoles](https://www.paypal.me/ierapostoles)

Για όλες τις καταθέσεις εκδίδονται και αποστέλλονται θεωρημένες αποδείξεις.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

Έτος ίδρυσης: 1963

Τιμήθηκε από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας

Τεύχος 273 | Απρίλιος-Ιούνιος 2026

Υπεύθυνος έκδοσης: Νόστης Ψαρράς

Οι συντάκτες ευθύνονται για τα κείμενά τους

Το περιοδικό αποστέλλεται δωρεάν

Εκτύπωση: Γραφικές Τέχνες "Μέλισσα"

Ιδιοκτήτης

Αδελφότητα Ορθοδόξου Εξωτερικής Ιεραποστολής

Μακένζυ Κινγκ 6, Πλατεία Αγίας Σοφίας
546 22 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

T. 2310 279910

www.ierapostoles.gr

office@ierapostoles.gr

Αναγνωρισμένο φιλανθρωπικό σωματείο

Πνευματικός ιδρυτής: Ο Άγιος Χρυσόστομος
Παπασαραντόπουλος († 1972)

Ιδρυτικός Πρόεδρος: † Παντελής Μπάγιας
Μέγας Ευεργέτης: † Παν. Παπαδημητρακόπουλος
Επίτιμος Πρόεδρος: Πατριάρχης Αλεξανδρείας και
πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρος

Διοικητικό Συμβούλιο:

Χαράλαμπος Μεταλλίδης	Πρόεδρος
Νόστης Ψαρράς	Αντιπρόεδρος
Κων/νος Β. Μεταλλίδης	Γ. Γραμματέας
Ζηνόβιος Ιατρού	Ταμίας
Ευαγγελία Τραϊκούδη	Μέλος
Δημήτριος Σωτήρκος	Μέλος
Εμμανουήλ Καρακούσης	Μέλος
Απόστολος Ροκάς	Μέλος
Χριστίνα Παυλίδου	Μέλος

Αναφορές δημιουργών

Φωτογραφίες από τια ιεραποστολικά κλιμάκια της
Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής και της Ωκεανίας.

Τόκυο, Μεγάλο Σάββατο 2026

Βάπτιση κατηχουμένου της Αδελφότητας

Η Ορθοδοξία αγκαλιάζει όλο τον κόσμο

Η Εισήγηση για την Αγιοκατάταξη του Αγίου Χρυσοστόμου Παπασαραντοπούλου

**Του Μητροπολίτη Κινσάσας κ. Θεοδοσίου στην Ιερά Σύνοδο
του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας – Μέρους Γ΄**

Φθάνει στο Κολουέζι τον Νοέμβριο του 1970 και ξεκινά το ιεραποστολικό του έργο. Μετά από λίγο καιρό ο Μητροπολίτης Κεντρώας Άφρικης Κυπριανός τον στέλνει στην Κατάγκα όπου εργάστηκε τόσο για τους Έλληνες όσο και για τους Ίθαγενείς. Από την Κανάγκα ίθαγενείς προτεστάντες πληροφορήθηκαν για την παρουσία του π. Χρυσοστόμου στην Κατάγκα και έσπευσαν άρκετοι από αυτούς να τον παρακαλέσουν και να του ζητήσουν να μεταβεί στην Κανάγκα και να μεταφέρει και εκεί την Όρθοδοξία. Του μίλησαν και του είπαν πως τον περίμεναν χιλιάδες άνθρωποι, όπως έγραφε στον τότε Ίερομόνα-

χο Νικηφόρο Μικραγιαναννίτη και μετέπειτα Μητροπολίτη Κινσάσας. Ο αείμνηστος Μητροπολίτης Κινσάσας διατηρούσε από φοιτητής επικοινωνία με τον π.

Χρυσόστομο, με συνεχόμενη μεταξύ τους αλληλογραφία (έπιστολές του υπάρχουν στο αρχείο της Μητροπόλεως Κινσάσας) και με την προσπάθεια των δύο ο π. Νικηφόρος να κατέβει και να τον βοηθήσει. Ο λόγος που δεν κατάφερε ο μακαριστός Μητροπολίτης Κινσάσας να κατέβει κοντά στον άγιο γέροντα, ήταν ανεξάρτητοι της θελήσεώς του.

Ο άγιος γέροντας πέρασε από την Κινσάσα το 1971 για λίγο καιρό

καὶ οἱ τότε Ἕλληνες προσπάθησαν νὰ τὸν κρατήσουν κοντὰ τους, μὰ ὁ π. Χρυσόστομος εἶχε πεισθεῖ πὼς ἔπρεπε νὰ μεταβεῖ στὴν Κανάγκα. Ἔγραφε τότε στὸν μακαριστὸ Κινσάσας Νικηφόρο, «παρὰ τὰ γεράματα καὶ τὴν κούρασιν κάτι μπορῶ νὰ κάμω ἀκόμη. Σᾶς δίδω τὴν πληροφορίαν γιὰ νὰ χαρεῖτε, προσευχηθεῖτε δὲ ὅλοι οἱ πατέρες καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἰδιαίτερος θερμά. Ἦλθαν καὶ ξαναἤλθαν ἀπὸ τὰ ἐνδότερά του Κογκὸ ἐπιτροπὲς καὶ μὲ ζήτησαν νὰ πάω κοντὰ των γιὰ νὰ προσχωρήσουν ὁμαδικὰ στὴν Ὁρθοδοξίαν. Εὐχθεσθε καὶ προσεύχεσθε».

Ὁ π. Χρυσόστομος ἔφθασε μὲ τὸ τρένο στὴν Κανάγκα ἀρχὲς Ὀκτωβρίου 1972 συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ Ὁλγα. Τότε ὅπως ἔγραφε ὁ μικρὸς τότε καὶ μετέπειτα ἱερεὺς π. Κύριλλος, κάλεσε τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν σεκτῶν καὶ ἔκανε μίαν συνεδρία, παρόντος τοῦ τοπικοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τοὺς μίλησε γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία λέγοντας μεταξὺ τῶν ἄλλων «Ἀναζητήσατε τὴν ἀλήθειαν καὶ σήμερον τὴν εὐρήκατε». Σημειώνει ὁ μακαριστὸς πλὴρον π. Κύριλλος «ἦταν τόσο πειστικός. Τὸ κήρυγμα του ἦταν σὰν γάλα καὶ μέλι πὺ δὲν εἶχαν ξανακούσει οὔτε ἀπὸ τοὺς Καθολικοὺς οὔτε ἀπὸ τοὺς Προτεστάντες».

Ὁ π. Χρυσόστομος ξεκίνησε ἀμέσως τὶς πρῶτες κατηχήσεις,

βαπτίσεις, γάμους, Θεῖες Λειτουργίες καὶ ἱεραποστολικὲς ἐξορμήσεις. Στὶς 13 Δεκεμβρίου ὁ π. Χρυσόστομος συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ Ὁλγα ἀνεχώρησε γιὰ τὸ Μπουζουμαῖ. Κατὰ τὴν διαδρομὴ τὸ αὐτοκίνητο κόλλησε στὴν ἄμμο καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὸ ξεκολλήσουν. Ὁ π. Χρυσόστομος ἀποτραβήχθηκε λίγα μέτρα γιὰτὶ δὲν ἔνιωθε καλά. Μία στιγμὴ ἡ ἀδελφὴ Ὁλγα τὸν ἀναζήτησε καὶ τὸν βρῆκε νὰ αἰμορραγεῖ. Τὸν μετακίνησαν σὲ ἓνα ἰατρεῖο στὸ πλησιέστερο χωριὸ καὶ στὴν συνέχεια ἐπανῆλθαν στὴν Κανάγκα, γιὰ νὰ λάβει ὁ π. Χρυσόστομος κατάλληλη ἀγωγή. Ἡ κατάσταση τῆς υἱείας του βελτιώθηκε λίγο, τὴν 25η Δεκεμβρίου, τέλεσε μὲ πολλὴ δυσκολία τὴν Θεία Λειτουργία μὲ τὴν ταλαιπωρημένη φωνή του νὰ ὑποδηλώνει τὴν σοβαρότητα τῆς καταστάσεώς του. Τὴν Δευτέρα 26 Δεκεμβρίου τὸ πρῶτὸ εἰσήχθη στὴν Κλινικὴ τῆς Κανάγκας. Τὴν 29η Δεκεμβρίου παρέδωσε τὴν ἀγιασμένη ψυχὴ του στὸν ἐκλεκτὸ τῆς καρδιᾶς του, Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Οἱ Καναγκαῖζοι πιστοὶ ἀνέλαβαν τὰ τῆς κηδείας του, μὲ ὅποιες προσευχὲς γνώριζαν, μὲ τὰ παραδοσιακά τους τραγούδια καὶ ἔθιμα. Δὲν βρέθηκε ὀρθόδοξος ἱερεὺς νὰ τελέσει τὴν ἐξόδιον ἀκολουθία του. Πραγματοποιήθηκε αὐτὸ πὺ ἔλεγε σὲ ὄσους τοῦ ἔλεγαν νὰ γυρίσει

στην Ελλάδα « Καλύτερα νὰ πεθάνω ἄδοξος στὴν Ἀφρικὴ παρά ἔνδοξος στὸ κελλί μου, στὴν ἡσυχία μου. Δὲν μπορῶ νὰ φύγω ἀπὸ ἐδῶ, δὲν θέλω, κάτι μὲ κρατᾷ». Πηγαίνοντας τον στὸ κοιμητήριό τῆς πόλης Καθολικοὶ ἱερεῖς τοὺς σταμάτησαν καὶ τοὺς παρεκάλεσαν νὰ κάνουν αὐτοὶ μία προσευχὴ στὸν πατέρα Χρυσόστομο ἀφοῦ δὲν ὑπῆρξε ἱερεὺς. Μετὰ ἀπὸ μέρες ἦρθε ἀπὸ τὸ Λουμπουμπάσι ὁ Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος π. Ἐμμανουὴλ Ζοππᾶς καὶ διάβασε ἐπὶ τοῦ τάφου τὴν νεκρώσιμη ἀκολουθία λέγοντας στοὺς νεοφωτιστοὺς πιστοὺς «ἀδελφοί μου, ὁ νεκρὸς εἶναι ζῶν... αὐτὸ ποὺ συνέβη ἦταν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ».

Πράγματι ἔφυγε ὡς μάρτυρας. Ἔλεγε ὁ ἴδιος, « Ἐδῶ χρειάζεται νὰ μαρτυρήσουν μερικοὶ γιὰ νὰ ξεκινήσει ἡ ἱεραποστολή μας». Ὁ ἴδιος

ὄχι ἀπλῶς ἔδωσε τὸ αἷμα του, ἀλλὰ κάθε κόπος, κάθε δυσκολία, κάθε πειρασμός, ὑπῆρξε καὶ ἓνα μαρτύριο τοῦ ἁγίου πατρός.

Τὸ ἔργο τοῦ ὁμῶς δὲν ἔμεινε στὸ κενό. Ὁ π. Χαρίτων Πνευματικᾶκις, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε φιλικὴ καὶ πνευματικὴ σχέση ἀπὸ τὰ παλαιά, ἀπὸ τότε ποὺ ὑπηρετοῦσαν μαζὶ στὴν Ἔδεσσα, ἀδελφὸς τῶν Θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ» καὶ Ἱεροκῆρυξ τῆς Μητροπόλεως Πατρῶν, τὸν διαδέχθηκε στὸ θεάρεστο αὐτὸ ἔργο τῆς Κανάγκας.

Σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα του γράμματα, στὶς 7 Νοεμβρίου τοῦ 1972 ἔγραφε στὸν τότε π. Νικηφόρο καὶ μετέπειτα Μητροπολίτη Κινσάσας «Μὰ ἂν ἦξερεις τὴν δεινὴν θέσιν ποὺ βρίσκομαι – γέρων πλέον καὶ πολὺ κουρασμένος – ἐδῶ, θὰ τὰ παρατοῦσες ὅλα καὶ ἀκόμη θὰ ζητιάνευες γιὰ νὰ βρεῖς τὰ ἔξο-

δα νὰ ἔλθεις κοντά μου. Βρίσκομαι τώρα σχεδὸν στὸ κέντρον τῆς ἀπεραντῆς αὐτῆς χώρας καὶ ἐβδομήντα καὶ ἑκατόν, χιλιάδες Ἀφρικανῶν ζητοῦν νὰ εἰσέλθουν στὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας. Τί νὰ πρωτοκάνω – μάλιστα τόσον ἀδύνατος – σ' αὐτὸ τὸ πλῆθος; Καὶ δὲν εἶναι ὅλοι μαζί σὲ μία ἐνορία, ὅπως στὴν Ἀθήνα καὶ Θεσσαλονίκη, ἀλλὰ σκορπισμένοι σὲ μεγάλη ἔκταση. Ἐγὼ βέβαια μὲ τὸ ἔλεος καὶ τὴν δύναμι τοῦ Σωτῆρος μᾶς Χριστοῦ θ' ἀγωνισθῶ διαθέτοντας καὶ τὶς τελευταῖες μου δυνάμεις στὴν ἔπαλξιν αὐτὴν καὶ ἴσως πεθάνω μαχόμενος στὴν πρώτη γραμμῇ. Μὰ σὺ, σὰν παλικάρι, ἀνάλαβε τουλάχιστον νὰ εἰπῆς σ' ὅλους τοὺς φοιτητὲς καὶ ἱεροσπουδαστὲς μας, εἰς σ' ὅλους τοὺς νεωτέρους ἀγάμους κληρικούς μας, τὸν παρακάτω στίχον τοῦ παλαίου Τυρταίου στοὺς πολεμιστὲς τῆς ἀρχαίας Σπάρτης. Τὸν διάβασα σὲ νεοελληνικὴ μετάφραση, ὅταν ἤμην μαθητῆς τοῦ Δημοτικοῦ καὶ τὸν θυμᾶμαι:

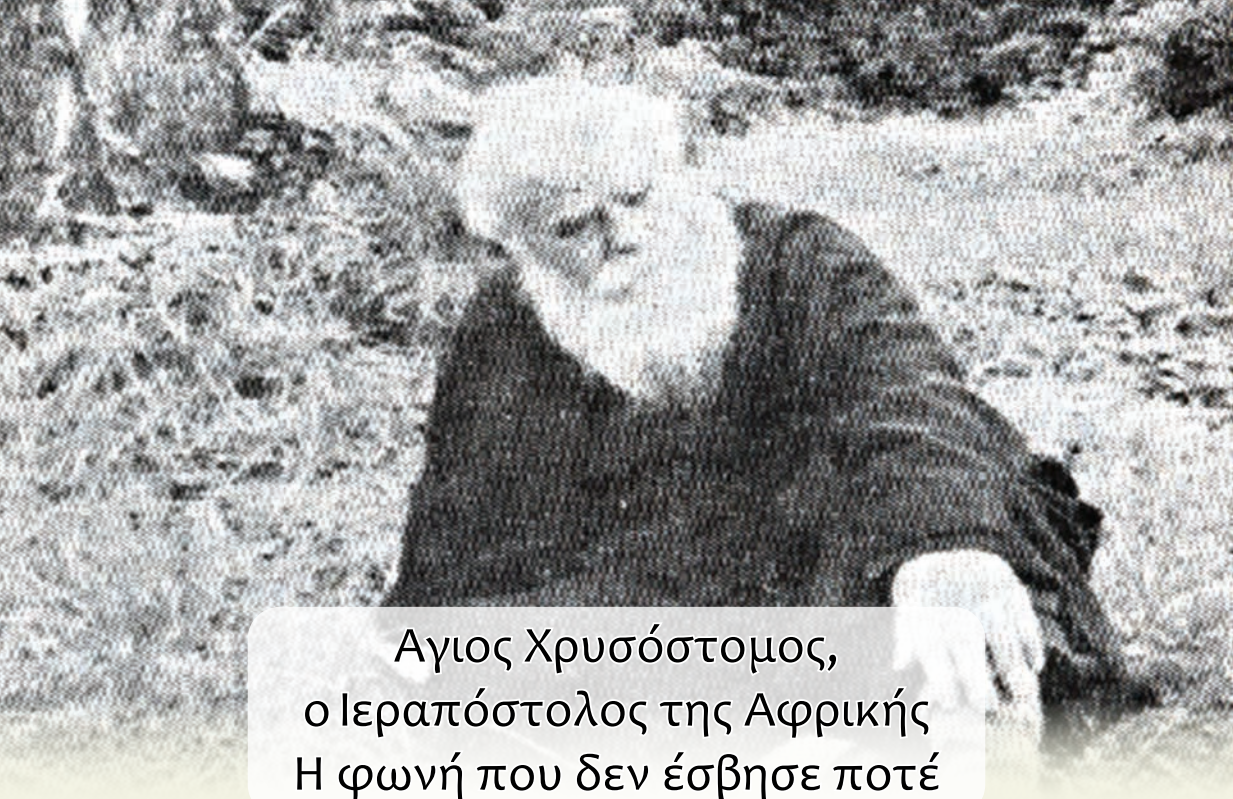
“Ἐντροπή σας! Ἐντροπή σας ἀπὸ πίσω νάναι ὁ νῖος, Καὶ ὁ ἀδύνατος ὁ γέρος νὰ πεθαίνει μπροστινὸς”.

“Ὅχι πὼς ἀξίζω ἢ πὼς προσφέρω τίποτε, ἕνας μηδαμινὸς καὶ ἀνάξιος ἐργάτης τοῦ Κυρίου, πὺ εἶμαι. Ἀλλὰ γιατί ἔπρεπε πολλοὶ ἀπὸ τοὺς φλογεροὺς νέους, πὺ ἀφοσιώνονται στὸν Χριστὸν - ἢ τουλάχιστον κάποιοι - νὰ βρίσκονται ἐδῶ. Τὶς πολλὰς εὐχὰς μου στοὺς συμφοιτητὲς σου καὶ καλὴ ἐπιτυχία καὶ πρόοδο. Ὁ ἀγὼνας σας δὲν εἶναι γιὰ μιὰ θεσοῦλα μὲ ἕνα πτωχὸ μισθάριον, ἀλλὰ γιὰ κάτι ὑψηλὸν καὶ αἰώνιον.»

Αὐτὸ ἦταν τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἦθος τοῦ ἁγίου πατρός, πνευματικὸ, ταπεινὸ, μὲ ὀλοκληρωτικὴ ἀφοσίωση στὸ ἔργο πὺ τοῦ φανέρωσε ὁ Θεός, μὲ ὑπακοή στὴν Ἐκκλησία, μὲ ὑπομονή, ἔτοιμος νὰ πεθάνει γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, καταφρονώντας κάθε τί κοσμικὸ. Ὅλα γιὰ τὴν δόξα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

(Συνεχίζεται)

Άγιος Χρυσόστομος, ο Ιεραπόστολος της Αφρικής Η φωνή που δεν έσβησε ποτέ

Του Επισκόπου Κωνσταντιανής κ. Κοσμά

Υπάρχουν φωνές που η απόσταση και ο χρόνος δεν μπόρεσαν ποτέ να σβήσουν. Ένας διαφορετικός άνθρωπος που έγινε η «φωνή» της Αφρικής. Ένας αληθινός ιεραπόστολος που δεν μετέφερε μόνο λόγια, αλλά πράξεις αγάπης, ελπίδας και φως σε μια ήπειρο που το είχε ανάγκη. Η ιστορία του Αγίου Χρυσόστομου Παπασαραντόπουλου είναι η ιστορία μιας φωνής που ξεπέρασε τα γεωγραφικά όρια.

Ο νέος Άγιος της Εκκλησίας μας, ο Άγιος Χρυσόστομος, ο Ιεραπόστολος της Αφρικής, του οποίου τη μνήμη εορτάζει η Εκκλησία μας στις 29 Δεκεμβρίου εκάστου έτους, ήταν από τους πρωτοπόρους κλη-

ρικούς και φωτιστές των Αφρικανών αδελφών μας, ο οποίος άφησε ανεξίτηλα το αποτύπωμά του.

Οραματιζόταν τον αναβαπτισμό των Αφρικανών αδελφών του. Καιγόταν η ψυχή του μαθαίνοντας ότι οι άνθρωποι αυτοί ήταν μακριά από την αλήθεια και ζούσαν μέσα στο ψέμα και στην ειδωλολατρεία. Η φλόγα της πίστεως έκαιγε μέσα στο βάθος της ψυχής του. Ήθελε να εκπληρώσει τον πόθο του. Είχε αφήσει τον εαυτό του στα χέρια του Θεού και η φωνή του Θεού τον καθοδηγούσε. Έλεγε: Δέν μπορούσα να κάνω άλλιως. Η φωνή του ἄρχηγου καὶ δεσπότου ἡμῶν εἶναι ἐπιτακτικὴ μέσα μου καὶ ἔπρεπε νὰ

ὑπακούσω, παρὰ τὶς διαμαρτυρί-
ες πολλῶν ἀγαπητῶν. Ὁ διάγγελος
τοῦ Κυρίου προπορεύετο καὶ ἄνοιγε
ὄλας τὰς θύρας, ὥστε νὰ μὴν συνα-
ντήσω καμίαν σοβαρὰν δυσκολίαν.

Ὅμως, σκεπτόταν ὅτι μόνο δια-
θαύματος θα μπορούσε νὰ εκπλη-
ρώσει αὐτὸ το σκοπὸ που εἶχε βάλ-
ει στο μυαλό του. Πριν ξεκινήσει
νὰ κάνει το μεγάλο βήμα για την
Αφρική, επισκέφθηκε τους Ἁγίους
Τόπους.

Ὅταν ἔφτασε στον Πανάγιον
Τάφο - γράφει ο Μητροπολίτης
Ναϊρόμπι καὶ Ἐξάρχος Κένυας, κ.
Μακάριος - ἐκεῖ, γονατιστός, ορα-
ματίζεται ἓνα συγκλονιστικὸ ανα-
βάπτισμα μέσα ἀπὸ την πίστη καὶ
την αφοσίωσή του στις πανύψη-
λες κορυφές της αθάνατης νίκης.
Ἐκλαιγε, με ποταμούς δακρύων,
προσευχόμενος νὰ μείνει αφοσιω-
μένος στην τρελή, ὅπως την αποκα-
λοῦσε, καὶ ακραία ἀπόφασή του νὰ
πάει κοντὰ τους νὰ αγωνιστεῖ μαζί
τους. Στις 24 Ἀπριλίου 1960, ὅπως
σημειώνει στο ημερολόγιό του,
ἔφτασε στο λιμένα της Ἀλεξάνδρει-
ας καὶ γράφει συμπερασματικὰ τις
πρώτες του σκέψεις: Ἐπανήλθον
εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἐκάθισα ἕως
τὰς 10 νυχτερινήν. Ἄς ἔχη δόξαν ὁ
Κύριος, πού με ἤξιωσε νὰ πατήσω
τὴν μαύρην αὐτὴν ἡπειρον. Ἄς εὐ-
δοκήσῃ ἡ χάρις Του νὰ φθάσω εἰς
τὸν προορισμὸν μου καὶ νὰ φέρω

εἰς πέρας καλῶς τὴν ἀποστολήν
μου, πρὸς δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνό-
ματός Του καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του,
πρὸς σωτηρίαν πολλῶν ψυχῶν, διὰ
τὰς ὁποίας Ἐκεῖνος ἐθυσιάσθη ἐπά-
νω εἰς τὸν Σταυρόν.

Σε ηλικία περίπου 60 ετών,
ἀφησε την Ελλάδα καὶ με πίστη
στον Θεὸ ξεκίνησε μόνος, με προ-
βλήματα υγείας, για τον ευαγγελι-
σμό των αφρικανῶν ἀδελφῶν μας.
Χωρὶς χρήματα, μόνο με την πίστη
στον Θεὸ καὶ την ἀγάπη στους αν-
θρώπους. Ἄκουσε τη φωνή του
Θεοῦ καὶ ἔτρεξε. Ἐλεγε ο ἴδιος συ-
γκεκριμένα: Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος
διὰ τίποτε, ἀλλὰ ἄς ἀποδοθῇ τὸ ἔρ-
γον τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησί-
ας Του. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, διὰ τὸ
ὄνομά Σου τὸ ἅγιον ἐξήλθον τῆς φί-
λης πατρίδος καὶ ὄλων μου τῶν ἐν
αὐτῇ ἀνέσεων, χωρὶς τὴν στήριξιν
ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ φιλτάτους ἐν Χριστῷ
ἀδελφούς, καὶ ἦλθον ἐδῶ. Κάμε με
ὄ,τι θέλεις καὶ ὅπως θέλεις· νὰ γένη-
ται ἐν πᾶσι τὸ πανάγιον θέλημά Σου.

Ἄνοιξε τις φτερούγες του καὶ
φτάνει ἐκεῖ ὅπου εκπληρώνεται
ὁ πόθος του. Πατάει ἐπιτέλους τα
αγιασμένα καὶ ευλογημένα χῶμα-
τα της Ἀφρικής. Το ἔργο του πολὺ-
πλευρο καὶ μνημιώδες, γιατί μέσα
ἀπὸ την θυσία του ἀνοιξε ο δρόμος
του Ευαγγελισμοῦ των Ἀφρικανῶν.
Ἐλεγε ο Ἅγιος Χρυσόστομος σε ἐπι-
στολή του: Σε συμβουλεύω νὰ ἐρ-

Ο Άγιος Χρυσόστομος με τον μετέπειτα Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας Αναστάσιο στην Κένυα

γάζεσαι και νὰ κοπιάζεις διὰ τὴν ἀγάπην τῶν ἀδελφῶν καὶ ἀκόμη νὰ βιάζεις τὸν ἑαυτὸν σου κατὰ τὸν θεοκῆρυκα Ἀπόστολον Παῦλον νὰ κοπιάζεις, ἀλλὰ καὶ μετὰ διακρίσεως· μείζων γὰρ πασῶν τῶν ἀρετῶν ἐστὶν ἡ διάκρισις.

Εἶχε ανοιχτοὺς τοὺς ὀρίζοντες ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος στα μηνύματα τοῦ ουρανοῦ που τοῦ ἔδειχναν τὸ πὼς θα ἐργασθεῖ καὶ πὼς θα κατευθύνει τὴν πορεία τοῦ ὅλου ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου.

Στὴν Ουγκάντα, στὴν Κένυα, στὴ Ζάμπια, ἀλλὰ καὶ στο Κονγκό, τοποθέτησε τὰ θεμέλια τῆς πίστεως. Ὡς ἱεραπόστολος τῆς Ἀφρικῆς, μετέτρεψε τὸ κήρυγμα σὲ ἔργο

ζωῆς, στηρίζοντας κοινότητες καὶ χτίζοντας γέφυρες πολιτισμοῦ καὶ πίστεως.

Μέσα ἀπὸ τὶς κατηχήσεις, τὴν ἀνέγερση τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸ φιλανθρωπικὸ ἔργο καὶ τὴν ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψη χωρὶς διακρίσεις, κατέστη γνήσιος ἐργάτης τοῦ Ευαγγελίου καὶ φίλος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ δρόμος τοῦ δεν ἦταν στρωμένος με ροδοπέταλα καὶ ἀνέσεις, ἀλλὰ με στερήσεις καὶ αρκετὲς φορὲς ἀφόρητη μοναξιά, ἡ ὁποία προερχόταν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δύσκολη κατάσταση τῶν Ἀφρικανῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες καὶ ἀπὸ τὴν ἀδιαφορία τῆς διοικούσας Ἐκκλησίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Όμως, δεν απόκαμε, δεν τα παράτησε, όταν ήταν απελπισμένος και απογοητευμένος από τους ανθρώπους και την σκληρότητά τους. Εκεί που έβλεπε ότι η ανθρώπινη παρηγοριά ήταν ανύπαρκτη, αισθανόταν την παρουσία του Θεού που τον ενίσχυε και τον κρατούσε όρθιο, ώστε να συνεχίσει αυτό το σπουδαίο ιεραποστολικό έργο που είχε ξεκινήσει. Έλεγε συγκεκριμένα: Τί προσέφερα εἰς τὸν Κύριόν μου ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια; Ἄν τὰ βάλω κάτω, νομίζω ὅτι θὰ εὕρω πάρα πολὺ παθητικὸν καὶ τὸ ἐνεργητικὸν μου τί; Τί νὰ ἀνταποδώσω εἰς τὸν Κύριον; Εὐλόγησον, Κύριε, τὴν ὀλίγην ζωὴν μου, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔχεις ὀρίσει ἀκόμη ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς, νὰ εἶναι καρποφόρος. Δός, Χριστέ, πρὶν τελειώσωμεν, κάτι νὰ ποιήσωμεν.

Γι' αυτό και ο Θεός, στην απουσία των ανθρώπων, του μιλούσε με διάφορους τρόπους. Με εσωτερικές εμπνεύσεις, με μία κίνηση της ψυχής. Του μιλούσε με τα καθημερινά γεγονότα και τον κηρυκτικό του λόγο, ο οποίος ενέπνεε τους Αφρικανούς και τους ενίσχυε στο νέο ξεκίνημα της πνευματικής ζωής τους μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

Πολλές φορές του μιλούσε εκ στόματος μικρών παιδιών, τα οποία είχαν αγνότητα ψυχής. Αλλά, κυρίως, ο Θεός του μιλούσε μέσα από

την σιωπή Του, η οποία σιωπή του Θεού είναι η γλώσσα του μέλλοντος αιώνας. Έλεγε ο Άγιος: Οι μεγάλες συγκινήσεις δεν εκφράζονται παρά μόνον τις αισθάνεσαι διά της σιωπής.

Του μιλούσε ο Θεός μέσα από την προσευχή και την Θεία Λειτουργία, η οποία του άνοιγε νέους δρόμους, στις διάφορες χώρες της μαύρης ηπείρου που πήγαινε, χτίζοντας και σε αυτές τις χώρες το μέλλον της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Μέσα από τις επιστολές που έχουμε στα χέρια μας και δημοσιεύονται κατά καιρούς, διαπιστώνουμε το βάθος της πνευματικότητας και της πίστης που είχε στο Θεό, για να μπορέσει να αντεπεξέλθει σε μία τέτοια προσπάθεια. Δεν ήταν καθόλου εύκολο την εποχή εκείνη που δεν υπήρχαν τα ανάλογα μέσα, να μπορέσει να ξεκινήσει ένα τέτοιο εγχείρημα. Η βοήθεια ανύπαρκτη, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων. Στα πρώτα του βήματα - διαβάζουμε μέσα από τις επιστολές του - ήταν βυθισμένος στο πέλαγος της ξενοειτίας, η οποία, αφιλόξενη και αδίστακτη, ροκάνιζε σιγά σιγά το ψυχικό σθένος του μεγάλου αυτού Ιεραποστόλου και μάρτυρα.

Όμως, όσο οι αντίξοες συνθήκες δυσκόλευαν το έργο του, τόσο η καρδιά του χτυπούσε πιο δυνατά και από τις καμπάνες, για να μετα-

δώσει το μήνυμα της Ανάστασης σε όσο περισσότερους μπορούσε. Η αγάπη του για τους ανθρώπους, να γίνουν πιστά μέλη της Εκκλησίας, έβρισκε τρόπους, για να τους πληροφορήσει.

Η φωνή του δεν έσβησε ποτέ. Ακούγεται πιο δυνατά από κάθε άλλη φορά. Ας την ακούσουμε: 'Η Έξωτερική Ίεραποστολή τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι πλέον γεγονός. Ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς Ἕλληνες πρέπει νὰ ἐνδιαφερθοῦν καὶ νὰ συνδράμουν. Οἱ Ἀφρικανοὶ προσχωροῦν συνεχῶς εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ εἶναι ἢ μεγαλυτέρα εὐκαιρία δράσεως.

Χρέος, λοιπόν, όλων μας είναι να τιμήσουμε τη μορφή αυτού του Αγίου και το παράδειγμά του να γίνει αφορμή, ώστε να μεγαλώσει ο ιεραποστολικός μας ζήλος και να γίνουμε άνθρωποι της αγάπης, της προσφοράς και της θυσίας απέναντι στους συνανθρώπους μας.

Σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς που ζούμε, η φωνή του μεγάλου φωτιστή της Αφρικανικής ηπείρου, Αγίου Χρυσοστόμου, μας καλεί σε εγρήγορση, ενσυναίσθηση, προβληματισμό και διάθεση προσφοράς και θυσίας στις χώρες της Αφρικής: "Οχι πὼς ἀξίζω ἢ πὼς προσφέρω τίποτα. Ἐνας μηδαμινὸς καὶ ἀνάξιος ἐργάτης τοῦ Κυρίου εἰμί. Ἀλλὰ γιατί ἔπρεπε πολλοὶ ἀπὸ τοὺς φλογεροὺς νέους ποὺ ἀφιε-

ρώνονται στὸν Χριστὸ ἢ τουλάχιστον κάποιοι νὰ βρίσκονται ἐδῶ... Ὁ ἀγώνας σας δὲν εἶναι διὰ μίαν θεσοῦλα μὲ ἓνα πτωχὸ μισθάριον, ἀλλὰ διὰ κάτι ὑψηλὸ καὶ αἰώνιον.

Χρειάζονται ἄνθρωποι με ιεραποστολικὸ ζήλο, θάρρος καὶ πίστη στο Θεὸ νὰ κάνουν το ἀνοιγμα καὶ νὰ μιμηθοῦν το παράδειγμα του Αγίου Χρυσοστόμου, ὅπως καὶ ἄλλων σύγχρονων Ίεραποστόλων εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. Εξάλλου, ἡ φωνὴ του Κυρίου θα εἶναι ο συνοδοιπόρος μας στο ξεκίνημα, ἀλλὰ καὶ στη διάρκεια της ιεραποστολικῆς μας πορείας καὶ δράσης: Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμί πάσας τᾶς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος (Ματθ. 28, 20).

Ας μην επαναπαυόμαστε με την ιδέα μόνο της εσωτερικῆς ιεραποστολῆς, ἀλλὰ καὶ ας μην εθελotuφλούμε μπροστὰ στην πραγματικότητα. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι που ἀναζητοῦν τὴν ἀλήθεια. Που ψάχνουν ἀπεγνωσμένα νὰ τὴν βρουν. Μήπως ἦρθε ἡ ὥρα;

Ας ακούσουμε, λοιπόν, τὴ φωνὴ του Αγίου Χρυσοστόμου, ο οποίος εἶναι ξεκάθαρος καὶ πέρα ὡς πέρα ἀληθινός: Ἐδῶ χρειάζεται νὰ μαρτυρήσουν μερικοὶ, διὰ νὰ ξεκινήσῃ ἡ ἱεραποστολὴ μας.

Κι αὐτὸ ἐγίνε: μαρτύρησε πρῶτος ο ἴδιος καὶ πότισε με το αἷμα του τὴν Αφρικανικὴ γῆ. ■

Η Ανακομιδή του ιερού λειψάνου του Αγίου Χρυσοστόμου του Ιεραποστόλου

Η φτώχεια είναι η μεγαλύτερη μορφή βίας, έλεγε ο Γκάντι.

Πέρασαν τουλάχιστον 60 χρόνια από την ανεξαρτησία των αφρικανικών χωρών και με την πρώτη μάτια διαπιστώνει κανείς ότι η φτώχεια, η βία και η άγνοια επικρατούν ακόμη και σήμερα σε πολλές χώρες της Αφρικής, που πορεύεται μέσα σε ένα χάος αναρχίας και ανυπαρξίας των δημοκρατικών αξιών.

Βρέθηκα στην Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό στις 17 Μαρτίου του 2026, στον χώρο και στον τόπο όπου ο Άγιος ιεραπόστολος της Αφρικής Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος δίδαξε και κήρυξε τον Λόγο του Θεού και άφησε την τελευταία του πνοή στη γη που τόσο αγάπησε.

Σε όλη αυτή την ιεραποστολική μου πορεία με την ευκαιρία της ανα-

κομιδής των Αγίων Λειψάνων που θα γινόταν στις 22 Μαρτίου την τέταρτη εβδομάδα των Νηστειών από τον Προκαθήμενο της Αλεξανδρινής Εκκλησίας, διαπίστωσα ότι η Ορθόδοξη Ιεραποστολή έχει επενδύσει στους νέους που αποτελούν και το μέλλον αυτής της Ηπείρου. Τα Σχολεία, τα βιβλία και οι μεταφράσεις, οι αξιόλογοι ντόπιοι διδάσκαλοι έχουν βάλει τις βάσεις και δημιουργήσαν τις προϋποθέσεις για ένα καλύτερο μέλλον για την χώρα τους.

Μέσα σε αυτές τις σκέψεις που συντρόφευαν την πορεία μου, καθώς τρέχαμε στους γεμάτους σκουπίδια και ασφυκτικούς από κίνηση και έλλειψη φαναριών δρόμους της πόλεως Κινσάσας, φτάσαμε στις 18 Μαρτίου το πρωί, στον πρώτο μας σταθμό, την ενορία του Ευαγγελι-

σμού της Θεοτόκου.

Οι άνθρωποι ανεξίκακοι, αυθόρμητοι γεμάτοι πίστη και ενθουσιασμό μάς υποδέχτηκαν με τρομπέτες και τύμπανα μέσα στους δικούς τους μουσικούς ρυθμούς, για να μας εκφράσουν την χαρά τους και την ευγνωμοσύνη τους για την ανοικοδόμηση αυτής της Εκκλησίας. Το οικόπεδο είχε αγοραστεί από την ομάδα του Φιλύρου που διακονεί στο έργο της φιλανθρωπίας των κοντέινερ αγάπης και θυσίας σε όλη την αφρικανική ήπειρο.

Δεύτερος σταθμός της ίδιας ημέρας η Εκκλησία του Αγίου και Ευαγγελιστού Μάρκου. Ένας μεγάλος αριθμός παιδιών ύψωναν τα χέρια και υμνούσαν τον Κύριο, υποδεχόμενοι τον προκαθήμενο πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής που βρισκόταν ανάμεσά τους

και τους ευλογούσε.

Πάντα οι Έλληνες της διασποράς σε προτεραιότητα έβαζαν την ίδρυση Εκκλησίας και σχολείου. Πάνω σε αυτούς τους δυο πυλώνες της πίστης και της γνώσης στήριζαν την ελπίδα τους για την πορεία της ζωής. Έτσι και εδώ πολλά παιδιά, πάνω από πεντακόσια, φοιτούν δωρεάν στις εγκαταστάσεις του Αγίου Μάρκου, για να μπορέσουν να μορφωθούν και να στηρίξουν την χώρα τους.

Την ίδια ημέρα προχωρήσαμε στα εγκαίνια ενός νηπιαγωγείου, που έγινε στην επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων ενός μεγάλου σχολικού συγκροτήματος όπου μαθαίνουν γράμματα πάνω από 800 φτωχά παιδιά. Μια ωραία εκκλησία βασιλικού ρυθμού είναι αφιερωμένη στους Αρχαγγέλους Μιχαήλ και

Γαβριήλ. Στο ψηλό καμπαναριό χτυπούσαν ασταμάτητα τα παιδιά τις καμπάνες με την άφιξη της συνοδείας του μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας.

Ξημέρωσε 20 Μαρτίου και ο Μητροπολίτης έδωσε άδεια να επισκεφθούμε την θεολογική σχολή του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτου. Ο δρόμος ατελείωτος και τον κάνει ακόμη πιο δύσκολο η κίνηση και οι εκπλήξεις που παρουσιάζονται στην πορεία της διαδρομής. Κόψαμε δρόμο μέσα από χωριά που είναι απομονωμένα στην ζούγκλα για να προλάβουμε να φτάσουμε στην Θεολογική σχολή του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη. Με δέος αντικρίσαμε την σχολή και τον επιβλητικό σταυροειδή με τρούλους ναό. Ένα

μεγάλο αγιορείτικο τάλαντο χτυπούσε ασταμάτητα κατά την άφιξή μας στον προαύλιο χώρο, που ήταν γεμάτος λουλούδια και πουλιά, όλα σε τάξη κατά το μοναστηριακό τυπικό. Μαζέψαμε τα παιδιά και τους μιλήσαμε για τον πρώτο Έλληνα ιεραπόστολο Άγιο Χρυσόστομο Παπασαραντόπουλο και για το πόσο σπουδαίο έργο είναι αυτό της Θεολογικής Σχολής. Πόσο το πόνεσαν και πόσο ενδιαφέρον έδειξαν οι προκάτοχοι αείμνηστοι Ιγνάτιος Μανδελίδης και ο Μητροπολίτης Νικηφόρος.

Πόσες φορές θυμάμαι τον πατέρα Νικηφόρο εν μέσω πειρασμών να τρέχει να ανάψει την λαμπάδα του, προς επίλυση των πολλών και σοβαρών προβλημάτων που προ-

έκυπταν στην ιεραποστολή και να αποθέτει με πίστη την πάσα ελπίδα του στο θέλημα του Θεού.

Επισκεφθηκαμε και το σχολείο του Αγίου Χρυσοστόμου στην ίδια περιοχή που φιλοξενεί δημοτικό, γυμνάσιο και λύκειο και φοιτούν δωρεάν πάνω από 800 φτωχά παιδιά της περιοχής.

21 Μαρτίου το πρωί, μετά από αρκετές ώρες φτάσαμε στην πόλη της Κανάγκας.

Με πολλή χαρά μάς υποδέχτηκαν στο αεροδρόμιο όλοι οι ιερείς της Ιεράς Μητροπόλεως και στη συνέχεια κόσμος πολύς με λουλούδια στα χέρια μάς υποδέχτηκε έξω από τον Ναό του Αγίου Ανδρέα, τον μεγαλύτερο ορθόδοξο ναό της Αφρικής.

22 Μαρτίου. Μεγάλη ημέρα σήμερα για την ανακομιδή των ιερών λειψάνων του Αγίου Χρυσοστόμου του πρώτου Ορθόδοξου Ιεραποστόλου στην Αφρική.

Ρίγη συγκίνησης μάς κατέλαβαν όλους, όταν οι αρχιερείς είχαν τοποθετήσει σε ένα σεντόνι τα άγια λείψανα και τα ανέβαζαν από τον τάφο του Αγίου Πατρός.

Από τον ενθουσιασμό του ο Πατριάρχης ανέβηκε επάνω στον τάφο για να παραλάβει την αγία κέρα σε δίσκο και άμέσως με ψαλμούς και αλαλαγμούς των ιθαγενών, που παρρηλούσαν απο ιερό ενθουσια-

σμό, μας έδωσε να ασπαστούμε τα τίμια λείψανα. Συνοδευόμενος απο το πλήθος των πιστών μπήκε στον Ναό, όπου κατα την παράδοση των Ορθοδόξων εν ψαλμοίς και ωδαίς έγινε το πλύσιμο των ιερών λειψάνων με ροδέλαιο.

Στη συνέχεια ράντισε με μύρο τον κόσμο και όλο τον ναό. Είχαν ετοιμάσει και τοποθέτησαν με ευλάβεια τα τίμια λείψανα του Αγίου και τα έδωσε για προσκύνημα στον λαό του Θεού. Με τραγούδια και χορό χαρούμενοι οι Αφρικανοί, γυναίκες άνδρες και παιδιά, εξέφρασαν την ευγνωμοσύνη τους στον Θεό για το μεγάλο δώρο που τους χάρισε.

Ήταν ο δικός τους Άγιος, ήταν αυτός που τους αγάπησε και τον αγάπησαν, ήταν αυτός που μεριμνούσε για την σωτηρία της ψυχής τους. Ήταν αυτός που στην συνήδεισή τους προπορευόταν πριν από αυτούς γι' αυτούς.

Ήταν αυτός για τον οποίον μιλούσαν οι δικοί τους, για τα θαύματα που έκανε, για το ενδιαφέρον που έδειχνε, για τα παιδιά που έσωσε, για την αγάπη που έδωσε.

Ήταν εκεί μαζί τους και τον σήκωναν στα χέρια τους.

Ήταν αυτός που δεν έφυγε ποτέ από κοντά τους.

Ήταν αυτός που τους αγάπησε περισσότερο και από τον εαυτό του.

Ήταν ο γέροντάς τους, ήταν ο

παππούς τους, **ηταν ο Μούτου για Μούγκου**, ο άνθρωπος του Θεού όπως τον ονόμαζαν οι ιθαγενείς

Είναι ο Άγιος Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος, ο Ιεραπόστολος της Αφρικής.

Χαράλαμπος Μεταλλίδης

Πρόεδρος Δ.Σ.

Απολυτικό

Αφρικής τον σωτήρα θείον Χρυσόστομον, τον διαλύσαντα σκότη Ορθοδοξίας φωτί, δεύτε πάντες οι πιστοί εγκωμιάσωμεν. Ούτος τον άγονον αγρόν εγεώργησε καλώς κηρύξας Χριστόν τοις πάσι και νύν πρεσβεύει καρποφορήσαι εις εκατόν την Εκκλησίαν Χριστού.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΝΑΪΡΟΜΠΙ

Το θαύμα της Ορθοδοξίας στην Αφρική: Εγκαίνια ναών

Για περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες τώρα ζω και εργάζομαι στον χώρο της Αφρικανικής ηπείρου, όπου το μήνυμα πραγματικά φυτεύτηκε και ξάπλωσε την εποχή που υπηρετούσε εδώ ο αείμνηστος τώρα Άγιος Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος. Η παρουσία του εδώ δεν ήταν τυχαία και οπωσδήποτε πολλοί τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν διδάχθηκαν και πήραν μαθήματα και τόλμησαν τελικά να έλθουν εδώ για να συνεχίσουν το ιερό έργο του ευαγγελισμού των φυλών της μαύρης ηπείρου.

Έτσι το έργο που εκείνος κάτω από δύσκολες συνθήκες άρχισε, το συνεχίζουμε και οπωσδήποτε πάντα με τις προσευχές και τις ευλογίες του απλώνεται και φυτεύεται πα-

ντού σ' όλα τα μήκη και πλάτη της αφρικανικής ηπείρου.

Μέσα, λοιπόν, στις προσπάθειές μας αυτές, οπωσδήποτε δίνουμε προτεραιότητα στο κτίσιμο μόνιμων ιερών ναών που στη συνέχεια γίνονται τα εγκαίνια με την καθιερωμένη τελετή των εγκαίνιων. Φυσικά, τα πρόσφατα εγκαίνια και των δύο νέων ιερών ναών βρίσκονταν σε διαφορετικές περιοχές, όμως ο ορθόδοξος πληθυσμός ανήκε σε μία από τις γνωστές φυλές των Νάντι στην Επισκοπή Ελντορέτ. Κόσμος πολύς σε ένα κλίμα βαθιάς αγάπης και πίστης. Πραγματικά για όλους μας ήταν το γεγονός που ξεπερνούσε τα συνηθισμένα όρια της αγάπης, της ταπείνωσης και της ευλάβειας, γιατί προερχόταν μέσα από την ειλι-

κρίνεια και τα θυσιαστικά μηνύματα των απλοϊκών ανθρώπων, που εξέφραζαν ακούραστα και ολοκληρωτικά τα συναισθήματα της δοσμένης ψυχής τους στον ένα και αληθινό Θεό, τον Δημιουργό του σύμπαντος κόσμου.

Ο ένας ναός αφιερώθηκε στον Άγιο Αθανάσιο Πατριάρχη Αλεξανδρείας και ο άλλος σε κεντρικό σημείο της πόλεως, στον Άγιο Μάρκο πρώτο Επίσκοπο Αλεξανδρείας.

Ποια μηνύματα μεταφέρουν σε όλους εμάς τους πτωχούς και αμαρτωλούς μέσα από την πίστη και την θυσία των απομακρυσμένων ψυχών, που βρίσκονται με όλη τη σημασία της λέξης στο πουθενά! Επίσκοποι

και ιερείς, διάκονοι και ιεροσπουδαστές, γυναίκες και άνδρες, νέοι και παιδιά δόξασαν τον Θεό, γιατί είδαν ακόμα ένα θαύμα εδώ στην Αφρική, αφού υψώθηκε ο Σταυρός που θα διαλαλεί εσαεί την νίκη κατά του θανάτου εξασφαλίζοντας σ' όλο το ποίμνιο και σ' αυτούς που θα έλθουν αργότερα ότι βρίσκονται στο σωστό δρόμο. Έχουν εξασφαλίσει ήδη την βεβαιότητα ότι έχουν λάβει μεγάλη ευλογία με την τοποθέτηση των τιμών λειψάνων κι έτσι όλοι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών δεν φοβούνται πια, αφού ο σταυρός αυτός θα είναι εσαεί «όπλον ακαταμάχητον». Οι ψυχές των προσερχομένων τώρα και στους δύο αυτούς ναούς θα υμνο-

λογούν και θα δοξολογούν τον Θεό, γιατί απ' Αυτόν θα λαμβάνουν την θριαμβευτική χαρά της ειρήνης, της λύτρωσης και της θείας χάριτος. Με αυτό λοιπόν τον Σταυρό θα συνεχίσουν το έργο τους και θα απολαμβάνουν τους καρπούς της θείας χάριτος που ίσως ακολουθεί στερεά και ακλόνητα, για να μπορέσουν στο τέλος να φθάσουν στο τέλος νικητές και κληρονόμοι μιας ανεξάντλητης πηγής ευλογίας και διαρκούς ασφάλειας.

Έπρεπε να περάσουν τόσες χιλιετίες για να φθάσει αυτό το εξαιρετικό και μοναδικό μήνυμα μέσα στις ψυχές των ανθρώπων αυτών που αποφάσισαν να πιστέψουν στο θαύμα αυτό το τόσο ζωντανό και ελπιδοφόρο μέσα στη ζωή τους. Για

να σκεφθούμε κι εμείς έτσι για λίγο πόσο ωφελήθηκε η ανθρωπότητα ολόκληρη με την έλευση του ίδιου του Θεού και πόσα αγαθά αποκτήσαμε για την δική μας πνευματική μεταμόρφωση! Είναι ένα μυστήριο που το ζούμε καθημερινά αφού ξέρουμε ότι ακολουθούμε στα βήματα ακριβώς Εκείνον που ανέβηκε στον Σταυρό για την σωτηρία όλων μας. Είναι μια ανεκτίμητη προσφορά που καθησυχάζει τις ψυχές των αδελφών μας εδώ στην Ήπειρο της Αφρικής, αφού τώρα αισθάνονται ότι με τον εγκαινιασμό των δύο αυτών ναών αναγεννήθηκε και αναστήθηκε όλος ο γύρω χώρος, αφού είναι Εκείνος ο ίδιος ο Θεός που θεμελίωσε την Εκκλησία Του σ' όλα τα πλάσματα και στις ψυχές από στοργή και αγά-

πη αφού «ανατέλλει τον ήλιον αυτού επί πονηρούς και αγαθούς και βρέχει επί δικαίους και αδίκους» (Ματθ. 5:45). Κι έτσι μέσα σ' όλη αυτή την απεραντοσύνη της αγάπης του Θεού προς όλους τους ανθρώπους και στη δική μας την περίπτωση τους Αφρικανούς παίρνουν μέσα από το μυστήριο της Εκκλησίας Του το ιδιαίτερο προνόμιο να συγκαταλέγονται ανάμεσα στους κλητούς και εκλεκτούς.

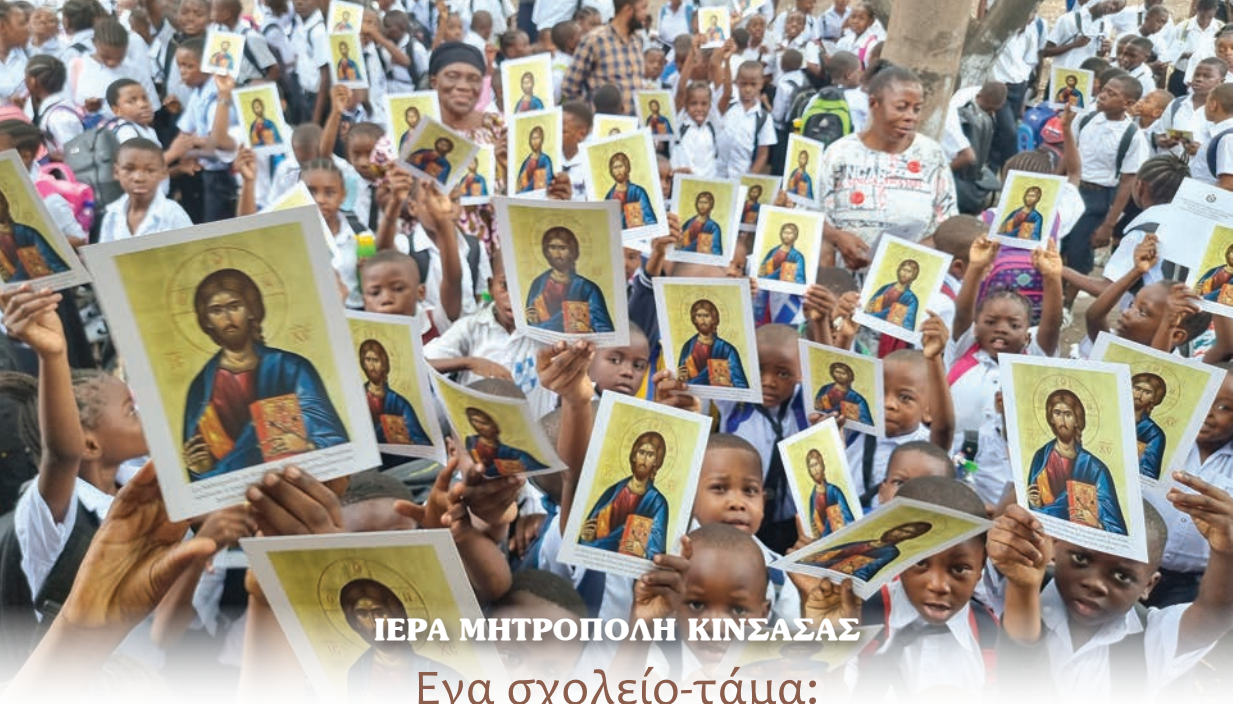
Θα ήταν αυτό χρήσιμο και για τους δικούς μας ανθρώπους που δεν πρόκειται να γνωρίσουν από κοντά το μεγαλείο της Εξωτερικής Ιεραποστολής και την σύμπραξη που δέχονται οι εδώ νέοι πιστοί με τον Χριστό και την Εκκλησία Του. Είναι πια πραγματικότητα ότι όσο ο διάβολος βλέπει ότι το μήνυμα του Ευαγγελίου εξαπλώνεται στους εγγύς και τους μακράν, αγριεύει και κατασκο-

πεύει πώς να βρει τρόπους για να το διαλύσει και να το αφανίσει. Όμως οι άνθρωποι μας εδώ όσο βάζουν μέσα τους και ζουν τα μυστήρια της Εκκλησίας μας αναμορφώνονται, ανανεώνονται και αναγεννιούνται ψυχικά και πνευματικά. Αφού πλέον ο Θεός ζει και κινείται μέσα τους. «Μείζων εστίν ο εν υμίν ή ο εν τω κόσμω» (Α' Ιωάν. 4:4).

Έτσι και με τους ανθρώπους μας των δύο περιοχών που έγιναν τα εγκαίνια των δύο ναών: βλέπει κανείς την αλλαγή που γίνεται μέσα στις ψυχές τους, ανεπιφύλακτα εντυπωσιακή, βαθιά και θυσιαστική, αφού τώρα έχουν ένοικο μέσα στις καρδιές τους τον ίδιο τον Χριστό κι έτσι «οι εκζητούντες τον Κύριον ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού» (Ψαλμ. 33:1).

† Ο Ναϊρόμπι Μακάριος
Έξαρχος Ανατολικής Αφρικής

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΝΣΑΣΑΣ

Ενα σχολείο-τάμα:

Το όραμα του μακαριστού Νικηφόρου

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί καί συνεργάτες στό ἔργο τοῦ Κυρίου,

Χριστός Ἀνάστη!

Μέ βαθιά συγκίνηση καί μεγάλη χαρά ἐπικοινωνοῦμε μαζί σας ἀπό τήν Κινσάσα, ὡς συνεχιστής ἑνός ὁράματος, πού σφραγίσθηκε μέ θυσία καί ἀγάπη.

Ὅλοι θυμόμαστε τόν μακαριστό Μητροπολίτη κυρό Νικηφόρο. Ἐπιθυμοῦσε νά βλέπει τά παιδιά τῆς Ἀφρικῆς μέ τετράδιο καί μολύβι μέσα σ' ἕνα καλοκτισμένο σχολεῖο.

Ἡ Παιδεία στήν Ἀφρική εἶναι παράθυρο ἀνοιχτό στόν ἥλιο· καί γιά τούς στόχους τῆς Ἱεραποστολῆς μας θά λέγαμε: Ἡ Παιδεία στήν Ἀφρική εἶναι παράθυρο ἀνοιχτό στόν Ἥλιο τῆς Δικαιοσύνης!

Τό Σχολεῖο λοιπόν ἀφιερώνεται στόν μακαριστό Μητροπολίτη Κινσάσας κυρόν Νικηφόρον!

Χάρη στή δική σας εὐγενική καί γενναιόδωρη χορηγία, ἡ ὁποία πηγάζει ἀπό τήν ἀγάπη σας γιά τόν Χριστό καί τόν πλησίον, ἔγινε ἡ τελετή τῆς θεμελιώσεως τοῦ σχολικοῦ συγκροτήματος στό Κένγκε, ὅπου ὑπάρχει ἤδη Ὁρθόδοξος Ναός τοῦ Ἁγίου Γερασίμου τοῦ Ὑμνογράφου.

Ἐκφράζουμε θερμές εὐχαριστίες γιά τήν ἀμέριστη συμπαράσταση τῆς Ἀδελφότητος, καθώς καί γιά τίς προσφορές τῶν μελῶν. Ἡ προσφορά σας ἀποτελεῖ μέγιστη εὐεργεσία γιά τήν Ἱεραποστολή μας καί θά μείνει ἀνεξίτηλη στίς καρδιές τῶν πιστῶν μας.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΙΝΣΑΣΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Τό ἔργο αὐτό δέν ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἓνα οἰκοδόμημα, ἀλλά μιὰ ζωντανή συνέχεια τῆς προσφορᾶς καί τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου.

Ἀγάλλεται ἡ ψυχὴ του. "Ὅχι ἐπειδὴ δόθηκε τό ὄνομά του, ἦταν ἓνας ταπεινός ἐπίσκοπος. Ἀγάλλεται ἡ ψυχὴ του, γιατί τὰ παιδάκια πού τον περικύκλωναν στίς περιόδους του θά ἔχουν τό δικό τους σχολεῖο! Προσεύχεται κι εὐλογεῖ ἀπό ψηλά!

Τό γεγονός εἶναι χαρά γιά ὅλους.

Δέν κτίζουμε ἀπλῶς τοίχους, κτίζουμε τό μέλλον πού ἐκεῖνος ὀνειρεύτηκε καί μᾶς ἐμπιστεύθηκε. Βάλαμε γερά θεμέλια. Μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ καί τῆ δική σας ἐνίσχυση, θά προχωρήσουμε ἀπό τό θεμέλιο στό ζωντανό σχολεῖο.

Κτίζοντας ἓνα σχολεῖο ἐδῶ στήν Κινσάσα, κτίζουμε ἓνα καταφύγιο, δίνουμε σάρκα καί ὅστα στήν ἐλπίδα τῶν ἐνοριτῶν καί ἰδιαίτερα τῶν παιδιῶν. Κτίζουμε ἓναν πνευματικό φάρο γιά τήν περιοχή, ὅπου τὰ παιδιά θά μάθουν νά γράφουν τό "Ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καί τό δικό τους. Ο Καρδιογνώστης Θεός θά γράψει τῶν εὐεργετῶν τὰ ὀνόματα «ἐν Βίβλῳ Ζωῆς»! Ἡ ὅποια προσφορά εἶναι ἐπένδυση στήν

αἰωνιότητα!

Ἡ Ἱεραποστολή ξεκινάει μέ πίστη καί ἐνθουσιασμό κάθε ἐργασία καί προχωρεῖ μέ διαρκῆ θυσία. Μέ τό ὑστέρημα τῶν φίλων καί συνεργατῶν μας καί μέ τό περίσσευμα σέ κάποιες περιπτώσεις, ἡ ἀγάπη κτίζει ναούς, σχολεῖα καί δίνει χαρά σέ κάποιες ψυχές πού καρτεροῦν.

Στήν Ἱεραποστολή, ἀδελφοί μου, κτίζουμε μέ δύο εἰδῶν ὑλικά: Ἀπό τή μιὰ μεριά εἶναι τὰ ὑλικά τῆς γῆς (τσιμέντο, τούβλα, σίδερα, πέτρες), ἀπαραίτητα γιά νά κρατήσουν τό οἰκοδόμημα ὄρθιο ὅταν κατεβαίνει ἡ ἀφρικάνικη βροχή-καταιγίδα καί ἔρχονται οἱ ποταμοί νά πέσουν ἐπάνω του. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά εἶναι τὰ ὑλικά τοῦ οὐρανοῦ: Ἡ δική σας ἀγάπη, ἡ δική σας προσφορά, ἡ δική σας προσευχή. Αὐτά τὰ δεύτερα εἶναι πού δίνουν ἀξία στά πρῶτα!

Κτίζουμε μέ ὑλικά, ἀλλά οἰκοδομοῦμε μέ ἀγάπη. Κάθε προσφορά γίνεται ἓνα σκαλί, πού θά πατήσει τό ἀφρικανόπουλο, γιά νά φθάσει τό μέλλον του.

Περιμένουμε μέ Πίστη νά ὀλοκληρωθεῖ τό θαῦμα. Τό θαῦμα πού ξεκίνησε ἀπό τήν καρδιά τοῦ κυροῦ Νικηφόρου, περνάει ἀπό τή δική σας καρδιά γιά νά καταλήξει στίς ἀθῶες καρδοῦλες τῶν παιδιῶν τῆς Ἀφρικῆς.

† Ο Κινσάσας Θεοδόσιος

Ευωδία Χριστιανικής Αγάπης στα Έθνη

Ωδή στον Ιεραπόστολο Αμφιλόχιο Τσούκο

Στον ερχομό της ευσυγκίνητης μνήμης
Συνοδευόμενη από πηγαίο δάκρυ καρδιάς
Τα ωκεάνια κύματα της αγάπης σου
Στα δίχτυα της θαλάσσιας αύρας του κόσμου.

I

Πέταξες με τις ακούραστες φτερούγες αισθημάτων
Να σε υποδεχθούν τα γλυπτόμορφα φλαμίνγκο
Σε εόρτιους σχηματισμούς της λίμνης Nakuru Κένυας.
Έλθες εδώ πέρα στην πληγωμένη Αφρική
Να διώξεις τα σκιερά αφιλόξενα σύννεφα
Μπολιασμένα αδιακρίτου πόνου αδικίας
Με της αγάπης χρώματα αγνόφωτης ψυχής σου.
Εδώ δεν υπάρχουν πρασινόμορφες ελπίδες
Να παίζουν τα παιδιά στον αυλόγυρο της χαράς
Μόνο δάκρυα να ποτίσουν τα μαραμένα λουλούδια
Στον ύπνο τους καθώς τα φωτίζουν τ' αστέρια.
Η γη τώρα βρεγμένη ιεραποστολικού ιδρώτα
Έξω από τις αχυροκαλύβες των αγαθών ιθαγενών...
Φύτεψες εκεί τον ανθόσπορο της Αθανασίας
Τώρα που γυμνή ψυχή βαπτίζεται στην αιωνιότητα.
Όλες οι φυλές σε κυκλικό χορό τραγουδούν
Το ανέσπερο φως της ανθοστόλιστης πίστης τους.
Μια ξαφνική βροντερή καταιγίδα φυγής
Πορευθήκατε με τον άγιο Ιεραπόστολο Χρυσόστομο
Στους φιλόξενους καταρράκτες του ποταμού Κονγκό
Συνεχίζοντας το ιερό Μυστήριο του Ευαγγελίου.
Αχ... Αυτές οι εμπάθειες των νυχτερίδων
Πάντα ζηλόφθονες στον ολόφωτο ήλιο πνευματικής ζωής.

II

Η Άμαξα του χρόνου τρέχει στο άπειρο
Μεταφέροντας τις ανθρώπινες παρουσίες
Σ' ένα πίνακα ζωγραφισμένη ανθοζωή
Άλλοτε με παγωμένα αισθήματα απελπισίας
Άλλοτε με φιλόστοργη ρόδινη αγάπη.
Σ' αυτό το ταξίδι των ερχόμενων ημερών
Πέταξες πάλι με ηλιόφωτες φτερούγες
Συνοδευόμενος από θαλασσοπούλια της Ωκεανίας
Να σε υποδεχθούν στις χρυσοκέντητες ακτές
Τα γαλάζια όνειρα των νησιών Φίτζι, Τόνγκα, Σαμόα.
Η ευλογημένη αχαλίνωτη πορεία σου
Όπως τα απλά πράσινα χορταράκια
Σ' έναν απόλυτο συνδυασμό λιτής ταπεινωσης.
Στο πέρασμα έντυσες το Ορθόδοξο Άγιο Βάπτισμα
Τις άυλες ψυχές προς την ουράνια εξύψωση!
Όπως τα ανθισμένα κοράλια υφαίνουν τον βυθό
Δημιουργώντας ομορφογέννητες εικόνες χρωμάτων.
Έρθαν τώρα στον ουράνιο αποχαιρετισμό
Οι ιθαγενείς ιερείς πνευματικά παιδιά σου
Να προσφέρουν αμέτρητες κούπες ιδρώτα
Φυλαγμένες στην κρύπτη καρδιάς.
Έρθαν και τα παιδάκια του ορφανοτροφείου
Με τις κυλιόμενες σταγόνες δακρύων
Να γράψουν το σεπτό άγιο όνομά σου Αμφιλόχιος
Στις ασπρόμορφες ζυμωμένες αμμουδιές
Εκεί που τις αγγίζει η τελειότητα.

III

Ίσως στο πελάγιο νου να σ' αγαπώ
Περισσότερες φορές από τα κύματα της θάλασσας...
Από ένα αναμμένο κερί να φωτίζει την ψυχή
Αγνόμορφα τώρα που σε σκέπτομαι.
Νόστης Ψαρράς

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΤΑΜΙΑΘΕΩΣ

Η Πατριαρχική Σχολή του Αγίου Αθανασίου Αλεξανδρείας

«Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον» (Β΄ Τιμόθ. 4:5).

Εἶναι πάντα επίκαιρος και αληθινός ο λόγος αὐτοῦ του Αποστόλου Παύλου προς τον μαθητή του Τιμόθεο, τον Επίσκοπο Εφέσου, και προ πάντων εἶναι καθοδηγητικός.

Εἶναι ἀλήθεια, πως υπάρχουν αξίες που δεν χάνουν το κύρος τους με την πάροδο των αἰώνων. Μία δε ἀπὸ αὐτές τις αξίες τις μοναδικές εἶναι και η διδασκαλία του Χριστοῦ, και η παρακαταθήκη της στο Παλαιφάτο και Πρεσβυγενές Πατριαρχεῖο Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής, ὡπως εμφυτεύθηκε ἐδῶ ἀπὸ τον Ἀπόστολο και Ευαγγελιστὴ Μάρκο. Και βέβαια η ἀξία αὐτὴ συνιστά την ιδιοπροσωπία μας και

εἶναι τιμὴ μας και χρέος μας να την υπηρετούμε με πιστότητα. Να την διατρανώνουμε και να την καλλιεργήσουμε στις ψυχές των ἀνθρώπων και ιδιαίτερα στις νέες γενεές. Να ενισχύουμε και να συμβάλλουμε ἐν τῷ μέτρῳ του δυνατοῦ ο καθένας με τον τρόπο του, την μεγαλειώδη και κοπιώδη προσπάθεια της κατ' ἐξοχὴν Ιεραποστολικῆς των Αλεξανδρέων Εκκλησίας για τον φωτισμό των ἀνθρώπων που κατοικούν σε ολόκληρη την ευλογημένη ἡπειρο της Αφρικής, την ἡπειρο του μέλλοντος, ὡπως πολὺ χαρακτηριστικά και εὐστοχα, ἀλλὰ και προφητικά την ἀποκαλεῖ ο Μακαριώτατος και θειώτατος Πάπας και Πατριάρχης μας, κύριος κύριος Θεόδωρος ο Β΄.

Και να προσπαθούμε, βοηθώντας, να κερδίσουμε χρόνο στην

εξάπλωση του Ευαγγελίου και στην ανακούφιση των ανθρώπων, των αδελφών μας. Προσφέροντας αγάπη, παιδεία, εμπιστοσύνη, ευεργετικό μπολιάσμα στον πολιτισμό, αλλά περισσότερο από όλα την γνήσια και αληθινή σχέση με τον αληθινό μας Τριαδικό και Τρισάγιο Θεό.

Έχοντας σε όλη αυτή την ωραία προσπάθεια ως φωτεινό και ζωντανό παράδειγμα τον ίδιο τον Μακαριώτατο Πατριάρχη μας, τον Μεγάλο αυτόν Ιεραπόστολο των ημερών μας, βαδίζοντα στα ίχνη του καλού Ποιμένος Ιησού Χριστού και του Αποστόλου και Ευαγγελιστού Μάρκου.

Όντως, επιστολή Χριστού, αναγνωσκομένη και επιγνωσκομένη, φάρος αείφωτος πνευματικός της Αλεξανδρείας, Νείλος πνευματικός που αναβλύζει ένθεη διδασκαλία, τα νάματα της θεογνωσίας,

προς όλα τα πέρατα της αχανούς και ηγαπημένης Του Αφρικής, της πνευματικής Αυτού όντως ιεροκανονικής δικαιοδοσίας.

Επιγραμματικά δε και εμπράκτως το έργο του Θεού που επιτελείται σε όλη την ιεραποστολή της ευλογημένης Αφρικής, από άκρου έως άκρου, έχω τον λογισμό μέσα μου και την πεποίθηση, ότι επικεντρώνεται στο εξής κείμενο ενός Ιεραποστόλου Ιεράρχου, Αρχιερέως του Αλεξανδρινού θρόνου, που καθώς απευθύνονταν προς τον Μακαριώτατο σε μία Ιερά Περιοδεία Του, στην Επαρχία του, είπε τα εξής αληθινά που όλοι μας εν αληθεία τα επικροτούμε:

«Μακαριώτατε, ήρθατε κοντά μας για να μας ενισχύσετε, να μας ευλογήσετε, να μας συμβουλευσετε για την πορεία μας. Να μοιρασθείτε μαζί μας την αγάπη Σας που ξε-

χειλίζει προς κάθε κατεύθυνση, να σκουπίσετε τα δάκρυα των ορφανών παιδιών της Αφρικής, να μας δώσετε λίγο φως από το φως του Προσώπου Σας, διότι αυτό κάνετε: Δεν εξασκείτε την εξουσία Σας από την άνεση του Γραφείου Σας, αλλά τρέχετε από άκρη σε άκρη της Αφρικής, να σκορπίσετε χαρά, φως, ειρήνη, κουράγιο, αγάπη, να ανοίξετε σχολεία, να εδραιώσετε κλινικές, να θεμελιώσετε εκκλησίες, να διδάξετε το λόγο του Ευαγγελίου, που γίνεται ψωμί για τον πεινασμένο, νερό για τον διψασμένο, αγκαλιά ανοιχτή για τον απελπισμένο και κουρασμένο σύγχρονο άνθρωπο». (Μητροπολίτης Αρούσας Άγαθονίκου, 28 Ιουνίου 2019).

Η Σχολή μας η Πατριαρχική «Μέγας Αθανάσιος» είναι έργο των τιμών χειρών του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου μας κ.κ. Θεοδώρου του Β', που η πατρική αγά-

πη, η μέριμνα και η αδιάκοπη φροντίδα του ίδρυσε και διατηρείται ευοδούσα, εδώ στην Ιερά και Σεβασμία Πατριαρχική Μονή του Οσίου και Θεοφόρου Πατρός ημών Σάββα του Ηγιασμένου Αλεξανδρείας, και στην μυρίπνοη ιερότητα του χώρου Αυτής.

Παράλληλα με το εκπαιδευτικό ημερήσιο αυτής πρόγραμμα, η Σχολή μας δίνει τη δυνατότητα να βιώσουμε τη σημερινή ιεραποστολική ζωτικότητα και την εργώδη προσπάθεια του Αποστολικού Θρόνου του Αγίου Μάρκου. Την συναποτελούν και βρίσκονται ανάμεσά μας ως μέλη και σπουδαστές αυτής, οι ευέλπιδες της Εκκλησίας μας, αυτοί οι ευλογημένοι και ταλαντούχοι νέοι μας, που προέρχονται από τα κράτη και τις ιεραποστολικές ιερές Μητροπόλεις και Ιερές Επισκοπές του Πατριαρχείου μας, στην Αφρική.

Αυτή τη φορά οι αφιχθέντες διά την διετή φοίτησή τους στην Πατριαρχική μας Σχολή προέρχονται από τα κράτη της Αφρικής: Μπενίν, Τόγκο, Μαδαγασκάρη, Μπουρουντι, Τανζανία, Αιθιοπία και Κογκό. Όλοι αυτοί οι λαμπροί Νέοι και όλοι οι προηγουμένως αποφοιτήσαντες ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό στο πατρικό κάλεσμα του Μακαριωτάτου και με την Αρχιερατική σύσταση των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών και των Θεοφιλεστάτων Επισκόπων τους προσήλθαν. Και είναι να απορεί και να θαυμάζει κανείς τον υπέροχο ψυχικό τους κόσμο και την εμπιστοσύνη τους.

Κίνησαν στο Αποστολικό κάλεσμα και άφησαν τα πάντα στο άγνωστο. Προσηλώμενοι σταθερά στην πατρική φροντίδα, που σαν πολικός αστέρας έλκει και κατευθύνει σταθερά και αταλάντευτα, προς τον Ήλιο της Δικαιοσύνης που κοντά Του πλημμυρίζουν τα πάντα από Άγιο φως. Δώσαν την θέλησή τους στο Χριστό και στο Πατριαρχικό κάλεσμα, πιστεύοντας ότι αυτό είναι η ευδοκία του Θεού γι' αυτούς. Είναι η θεία πρόνοια που κατευθύνει τα πάντα, και δεν ηπατήθησαν!

Μέσα στην πορεία της Σχολής πέρασαν πολλές φυλές παιδιών. Νέοι από τη φυλή Κίγκα, φυλή Χέχε, φυλή Ατσόλι, φυλή Χάγια, φυλή Λούιά, φυλή Κασάι, φυλή Μασάι,

Μτούσι, Έουε, Αμχάρα, Μέρινα, και ενδεχομένως και από άλλες φυλές. Και όλοι αδελφωμένοι και ενωμένοι, εν ενί στόματι και μιά καρδιά. Σε σημείο που να θυμίζει τον θαυμαστό ύμνο της Εκκλησίας: «Τω συνδέσμω της αγάπης συνδεόμενοι οι Απόστολοι, τω δεσπόζοντι των όλων, εαυτούς Χριστώ αναθέμενοι, ωραιούς πόδας εξεπανίζοντο, ευαγγελιζόμενοι πάσιν ειρήνην» (ωδή του κανόνα της Μεγάλης Πέμπτης).

Από δε την διδακτέα ύλη του μορφωτικού προγράμματος αναφέρουμε ενδεικτικά την εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας, την Πληροφορική, τα Γεωπονικά, την Γυμναστική, τις Πρώτες Βοήθειες, την Δογματική, την Εκκλησιαστική Ιστορία, την Λειτουργική, και άλλα σημαντικά παρεμφερή μαθήματα.

Είναι δε θαυμαστή η προσέλευση, ο ένθεος πόθος και η συμμετοχή των σπουδαστών στις Ιερές Ακολουθίες και τα Ιερά Μυστήρια της Εκκλησίας, που ανελλιπώς τελούνται στο Καθολικό της Ιεράς Μονής. Πρωτίστη προσπάθειά μας, χάριτι Θεού, και του Αγίου μας Σάββα τη ευλογία, είναι, μέσα στη λειτουργία της Πατριαρχικής Σχολής, οι νέοι μας σαν μέλη της Εκκλησίας μας, σαν παιδιά πιστά του Πατριαρχείου μας και του Μακαριωτάτου Πατριάρχου μας, να πλησιάσουν τον Χριστό μας κάθε μέρα έστω και

ένα βήμα πιο κοντά, να Τον βάλουν μέσα στην ψυχή και την καρδιά τους και να ζήσουν τον Χριστό και το Άγιο Ευαγγέλιό Του. Να δεθούν με το Μέγα Κεφάλαιο που λέγεται Παλαιφάτο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής, και να απολαύσουν δι' αυτού, το μεγαλείο της Ορθοδοξίας. Να αγαπήσουν τον Θεό και την εικόνα του Θεού, τον άνθρωπο.

Οι αξιότιμοι κ. καθηγητές και οι κ. καθηγήτριες που με την ευλογία του Μακαριωτάτου διδάσκουν, δίδουν καθημερινά τον καλύτερο εαυτό τους, και την καλύτερη διδασκαλία και την συμβολή τους στην μάθηση. Στην ταπεινή προσπάθειά μας εδώ, και οι διδάσκοντες και οι διδασκόμενοι και οι πατέρες της Μονής, καταθέτουμε ολοκαρδίως την θέλησή μας, και ο Άγιος Θεός ο δοτήρ παντός αγαθού να δίδει την δύναμη και την ευλογία Του, τον φωτισμό και το έλεός Του, με τις θεοπειθείς ευχές και την πατρική αγάπη και φροντίδα του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου ημών κ.κ. Θεοδώρου του Β', τον οποίο και με άπειρη ευγνωμοσύνη, πάλιν και πολλάκις, υιοπρεπώς και από καρδιάς ευχαριστούμε.

Οφείλουμε δε χάριτες και ευγνώμονες ολόψυχες ευχαριστίες προς την εξαιρετη και ιστορική Αδελφότητα Ορθοδόξου

Εξωτερικής Ιεραποστολής, τον Αξιότιμο Πρόεδρο της κ. Χαράλαμπο Μεταλλίδη, στον Αξιότιμο Αντιπρόεδρο κ. Νόστη Ψαρρά, στα αξιότιμα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και άπαντα τα ευλαβή μέλη της ευλογημένης από Θεού αυτής Αδελφότητας, διότι τα καλά αυτών έργα πρόδηλα εισί.

Σε όλα τα μήκη και πλάτη όπου γης, επιτελείται η Εξωτερική Ιεραποστολή, μα ιδιαίτερα εδώ στην Πατριαρχική μας Σχολή «Άγιος Αθανάσιος» Αλεξανδρείας, που η αγαπώσα καρδιά τους τους αναδεικνύει μεγάλους φροντιστές αυτής και ευεργέτες.

Ασφαλώς δε και αι Μακάριες ψυχές του Μεγάλου Ιεραποστόλου των ημερών μας Αγίου Χρυσοστόμου Παπασαραντοπούλου, του εν Αφρική Αποστολικού διαπρέψαντος, και του αιοιδίμου ιατρού και Προέδρου της Αδελφότητας κ. Παπαδημητρακοπούλου, θα χαίρονται με ευφροσύνη ανείπωτη και ανεκκλήθη, για τους συνεχιστές τους Αυτούς στο έργο της Ιερής Αδελφότητας Ορθοδόξου Εξωτερικής Ιεραποστολής.

Ο Χριστός μας και η Παναγία μας να τους ευλογούν, να τους ενισχύουν και να τους αγιάζουν.

Ο Σχολάρχης της Πατριαρχικής Σχολής «Άγιος Αθανάσιος»
† **Ο Ταμιάθεως Γερμανός**

ΠΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΣΑΓΚΑΝΙ

Πατριαρχική περιοδεία στο Κισαγκάνι

Το αεροπλάνο ήδη έφτασε και η πόρτα ανοίγει για να προβάλλει στην έξοδό του, για πρώτη φορά στην ιστορία της Επισκοπής Κισανγκάνι και Μεγάλου Οριεντάλ, η γηραιά μορφή, ενός ξεχωριστά μεγάλου του κόσμου μας. Ενός μεγάλου που όμως η μεγαλοσύνη του δεν κρίνεται από επίγεια αξιώματα, τα οποία οι κατέχοντες τα ηνία “τεθρίππων αρμάτων” του κόσμου, πάντα θέλουν επιδεικτικά και εν επηρμένη οφρύ να επιδεικνύουν, αλλά βρίσκεται σε κάτι πολύ πιο αφανές και αόρατο, για τους κοινούς οφθαλμούς. Ο ασπρομάλλης, γηραιός, Πατριάρχης και Ποιμένας του τόπου μας, που ξέρει να στολίζεται και να ενδύεται την στολή της μεγαλειώδους ταπεινώσης, που είναι το καύχημα των αγίων και η ρίζα κάθε καλού σε αυτόν τον κόσμο, έφτασε λοιπόν και στον τόπο μας.

Με το οδοιπορικό του ραβδί στο χέρι, επί της αφρικανικής μας γής και την καρδιά του στραμμένη στον ουρανό, ταπεινά κατέρχεται και ασπάζεται το παιδί του, κοιτώντας, συνάμα στο πρόσωπό του, αλλά και πέρα από το πρόσωπό του, τον τόπο στον οποίο πατάει, εδώ και 5 πλέον χρόνια, διά της παρουσίας του Επισκόπου του.

Κισανγκάνι. Η ένδοξη και ιστορική πρωτεύουσα του επώνυμου και καθόλου αγνώστου στην Ιστορία του Κονγκό, Grande Orientale. Η “πόλις νησί” όπως μεταφράζεται το όνομα της πόλης μας, εδώ όπου οι δύο μεγάλοι ποταμοί, του Κόνγκο και του Τσόπο, έρχονται να συναντηθούν για να αγκαλιάζουν μέρα - νύχτα, τον φτωχό κόσμο μας, σαν δύο υδάτινοι άγγελοι ζωής και αέναης παρηγοριάς.

Βαδίζοντας τώρα προς την Εκκλησία του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, σκύβει και ευλογεί τον κόσμο μας, με δάκρυα στα μάτια, εν μέσω ύμνων και τραγουδιών, χορών και αλαλαγμών του τόπου μας, εν μέσω παιδων, γυναικών και αντρών. Εν τάρτα και πορφύρα την ενδυμασίαν έχων, αλλ' εν ταπεινώσει και πατρική στοργή τας χείρας εκτείνων.

Στον λόγο του θα επαινέσει τον κόσμο του, τον Επίσκοπο του τόπου, τους άρχοντες της πόλης, τους εκπροσώπους των άλλων δογμάτων, τον κάθε απλό άνθρωπο, τους πιστούς όλους, τους οποίους καλεί ο ίδιος να μουν μέσα στον Ναό, αν και ξέρει ότι ο χώρος είναι πολύ περιορισμένος για ένα τέτοιο πολυάριθμο πλήθος. Εύχεται από καρδιάς για την Επισκοπή του, για την πόλη

του Κισανγκάνι, για την ειρήνη στον τόπο μας που διέρχεται μέσα από την δοκιμασία των πολέμων και των κατά τόπους εχθροπραξιών, για την ειρήνη ειδικά του Ιτούρι, αλλά και για όλο το Κονγκό, για την εξουσία του τόπου, για κάθε απλό άνθρωπο και ειδικά, για τα νέα μας παιδιά. Θρηνεί για την απώλεια των αμάχων ειδικά το 2025 και προσεύχεται για την αρχή των μεγάλων έργων της Εκκλησίας, αρχίζοντας από τις Ελληνικές Κοινότητες, για τις οποίες, ήλθε η ώρα να επιδείξουν με την συνεργασία της Εκκλησίας, το φιλόανθρωπο πρόσωπο του Ελληνορθόδοξου Πνεύματος.

Το απόγευμα θα τελέσει τα θυρανοίξια του Ιερού Ναού Αγίας Άννας και Αγίας Αικατερίνης, από όπου θα ευχηθεί ο Ναός να γίνει κέ-

ντρο Ιεραποστολικό, εκπαιδευτικό και μοναστικό για τον τόπο.

Με διψασμένο πρόσωπο, θα καθίσει στις όχθες του ποταμού Κονγκό, να κοιτάζει και να προσεύχεται μυστικά, χωρίς να αρθρώσει ούτε μια λέξη. Μόνο μια ευχή ακούγεται από το στόμα του: “Θεέ μου χάρισε την ειρήνη αυτού του ποταμού σου και στην πόλη μας, στην Επισκοπή μας, και πλημμύρισέ την όπως τα γαλήνια αυτά ύδατα του Κόνγκο, από πιστούς πραγματικούς, που θα ποτίζουν εν πνεύματι και θα αλιεύουν εν πίστει και ελπίδι τους αναριθμητούς νοητούς της ιχθύες”.

Στην εορταστική και πανηγυρική Θεία Λειτουργία, θα επιθέσει και πάλι τας χείρας επί της κεφαλής του πρώτου διακόνου μας, για να του παραδώσει τον δεύτερο βαθμό της ιερωσύνης και να του ευχηθεί

να γίνει ένα θεμέλιο αγάπης και θυσίας για τον τόπο του, η πέτρα της Πίστεως και της Αλήθειας. Ο πατήρ Πέτρος, η πρώτη χειροτονία εις διάκονον του Επισκόπου, τώρα γίνεται και η πρώτη εις πρεσβύτερον χειροτονία, από τα χέρια του Πατριάρχη, στο Μεγάλο Οριεντάλ.

Ο κυβερνήτης του τόπου, θα ευχαριστήσει για πολλοστή φορά για το ενδιαφέρον και την έμπρακτη αγάπη του Πατριαρχείου για τον τόπο μας και θα ευχηθεί, η επίσκεψη του Πατριάρχη να αποβεί καρποφόρα και απαρχή μιας νέας ημέρας για το έργο της Ορθόδοξης Εκκλησίας στο Οριεντάλ.

Ήλθε η ώρα λοιπόν, του αποχωρισμού. Καλό ταξίδι πολυσέβαστε, αγαπητέ μας Πατέρα και καλή και πάλι αντάμωση.

† Ο Κισανγκάνι, Πολύκαρπος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΓΚΟΥΛΟΥ

Δύο νέα πηγάδια για τη βόρεια Ουγκάντα

Αγαπητοί φίλοι της Ιεραποστολής,
Σας ασπαζόμαστε με φιλαδελφία και αποστέλλουμε τις ευλογίες από την Ιερά Επισκοπή Γκούλου και Βορείου Ουγκάντας.

Δια της παρούσης επιστολής εκφράζουμε τη βαθιά μας ευγνωμοσύνη για την ταχεία και φιλόστοργη υποστήριξή σας στο πρόγραμμα «Υδωρ Ζωής». Χάρη στη δική σας γενναιόδωρη προσφορά, λύθηκε η κρίση της λειψυδρίας στην κοινότητα Nakariripirit της επαρχίας Karamoja.

Η ανόρυξη του πηγαδιού ήδη αποπερατώθηκε. Καθώς το διαυγές νερό ρέει για τον λαό της Karamoja, καθίσταται ισχυρή μαρτυρία του Ευαγγελίου, πληρούσα τους λόγους

του Κυρίου μας: «έδίψησα και έποτίσατέ με» (Ματθ. κε' 35). Το δώρο αυτό δεν κατέπαυσε μόνο τη σωματική δίψα, αλλά ενδυνάμωσε το ιεραποστολικό μας έργο, εμπνέοντας την κοινότητα σε δοξολογία της θείας Πρόνοιας.

Παραμένουμε ευγνώμονες για τη διακονία και μέριμνά σας προς τους ελαχίστους αδελφούς. Σας διαβεβαιώνουμε για τις αδιάλειπτες προσευχές μας για σας και τους συνεργάτες σας. Είθε ο Παντοδύναμος Θεός να ενισχύει την ηγεσία σας και να σας διαφυλάττει στη θεία ειρήνη Του.

Με πατρική εν Χριστώ αγάπη
† Ο Γκούλου και Βορείου
Ουγκάντας Νεκτάριος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΤΖΙΝΤΖΑΣ

Οραμα για την ιεραποστολή στην Τζίντζα

Αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί και φίλοι της Ιεραποστολής, Χριστός Ανέστη!

Με τη χάρη και την ευλογία του Αναστάντος Κυρίου μας Ιησού Χριστού, συνεχίζουμε με πίστη και ελπίδα το ιεραποστολικό έργο στην Ανατολική Ουγκάντα, μέσα σε πολλές προκλήσεις αλλά και με μεγάλη χαρά για τους καρπούς που ο Θεός χαρίζει.

Σας παρακαλώ θερμά να μας στηρίζετε με τις προσευχές σας, καθώς συνεχίζεται η προσπάθεια οργάνωσης της Επισκοπής. Ιδιαίτερα, υπάρχει επιτακτική ανάγκη για την ολοκλήρωση του Πνευματικού μας Κέντρου, στο οποίο επιθυμούμε

να περιλαμβάνεται και Ιερός Ναός, του οποίου το κόστος υπολογίζεται περίπου στις 20.000€. Θα αποτελέσει μεγάλη ευλογία εάν βρεθεί δωρεά για τον σκοπό αυτό. Παράλληλα, συνεχίζεται και η προσπάθεια ανέγερσης Ιερών Ναών προς δόξαν Κυρίου και για την κάλυψη των λατρευτικών αναγκών των φτωχών αδελφών μας.

Η προσευχητική και αδελφική σας συμπαράσταση αποτελεί για εμάς πολύτιμη ενίσχυση και δύναμη στον αγώνα αυτό.

Εύχομαι ο Αναστάς Κύριος να χαρίζει σε όλους υγεία, ειρήνη και πλούσια τη χάρη Του.

† **Ο Τζίντζας Σίλβεστρος**

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΤΟΛΙΑΡΑΣ

Για την ελπίδα της παιδείας

Υπάρχουν τόποι στον κόσμο όπου η παιδική ηλικία δεν κυλά... αγωνίζεται.

Όπου το πρωινό δεν αρχίζει με το κουδούνι του σχολείου, αλλά με τον ήχο των βημάτων πάνω στο ξερό χώμα, με τον ήλιο να καίει από νωρίς και με ένα παιδί να κρατά σφιχτά ένα παλιό τετράδιο σαν να κρατά όλη του τη ζωή.

Στη Νότια Μαδαγασκάρη, η παιδεία δεν είναι δεδομένη. Δεν είναι δωρεάν. Είναι ένας δρόμος δύσβατος, γεμάτος εμπόδια, που για τα περισσότερα παιδιά σταματά απότομα εκεί που θα έπρεπε να αρχίζει πραγματικά μετά το δημοτικό.

Στα χωριά μας, με τη βοήθεια του Θεού και την αγάπη ανθρώ-

πων, χτίσαμε σχολεία.

Μικρές εστίες φωτός μέσα σε μια μεγάλη φτώχεια.

Εκεί, κάθε πρωί, βλέπεις παιδιά να φτάνουν ξυπόλυτα, με σκισμένα ρούχα, αλλά με μάτια που λάμπουν.

Μπαίνουν στην τάξη και κρατούν το μολύβι σαν να είναι θησαυρός.

Μαθαίνουν να γράφουν το όνομά τους... και μαζί γράφουν για πρώτη φορά την ύπαρξή τους στον κόσμο.

Και τότε γεννιέται η ελπίδα.

Όμως αυτή η ελπίδα, για πολλούς, δεν κρατά πολύ.

Όταν τελειώσει το δημοτικό, αρχίζει μια σιωπηλή τραγωδία.

Δεν υπάρχουν κοντά γυμνάσια

και λύκεια.

Και όπου υπάρχουν, είναι μακριά τόσο μακριά που η απόσταση γίνεται τείχος.

Οι οικογένειες δεν έχουν να πληρώσουν δίδακτρα. Δεν έχουν να πληρώσουν μετακίνηση. Δεν έχουν να προσφέρουν ούτε ένα πιάτο φαγητό για το παιδί που θα φύγει από το σπίτι.

Και έτσι, το παιδί που μέχρι χθες μάθαινε να διαβάζει... σταματά.

Επιστρέφει στο χωράφι. Στην επιβίωση. Στην ανάγκη.

Έχω δει παιδιά να στέκονται μπροστά μου, σιωπηλά.

Παιδιά με ευφυΐα που ξεχωρίζει, με μια καθαρότητα σκέψης που σε συγκλονίζει.

Και να μου λένε με απλότητα:

«Θέλω να συνεχίσω... αλλά δεν μπορώ.»

Πώς να αντέξεις αυτή τη φράση;

Πώς να δεχτείς ότι ένα παιδί δεν συνεχίζει όχι γιατί δεν θέλει, αλλά γιατί δεν του επιτρέπεται;

Έχω δει μάτια να σβήνουν.

Όχι από έλλειψη ονείρων... αλλά από έλλειψη ευκαιρίας.

Και μέσα σε αυτή τη σιωπή, μέσα σε αυτή την αδικία, γεννήθηκε μέσα μας μια ανάγκη που δεν μπορούσε να περιμένει άλλο.

Η ανάγκη να κάνουμε κάτι ουσιαστικό.

Κάτι που να δώσει συνέχεια εκεί που σήμερα υπάρχει τέλος.

Έτσι γεννήθηκε το όραμα για

τη δημιουργία ενός οικοτροφείου στη Νότια Μαδαγασκάρη.

Όχι απλώς ένα κτίριο.

Αλλά ένας ζωντανός χώρος επένδυσης.

Ένα σπίτι που θα ανοίξει την αγκαλιά του στα παιδιά από τα πιο απομακρυσμένα χωριά.

Παιδιά που σήμερα δεν έχουν καμία δυνατότητα να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους.

Εκεί, θα μπορούν να μείνουν με ασφάλεια, να σιτιστούν, να έχουν τα βασικά και το πιο σημαντικό, να συνεχίσουν στο γυμνάσιο και στο λύκειο.

Φανταστείτε ένα παιδί που μέχρι χθες περπατούσε ώρες κάτω από τον ήλιο... να έχει ένα κρεβάτι.

Ένα τραπέζι να διαβάσει.

Ένα φως που δεν θα σβήσει

όταν πέσει η νύχτα.

Φανταστείτε ένα παιδί που κινδύνευε να χαθεί... να βρίσκει δρόμο.

Αυτό θέλουμε να δημιουργήσουμε.

Γιατί η παιδεία δεν είναι απλώς γνώση.

Είναι αξιοπρέπεια.

Είναι ελευθερία.

Είναι η δυνατότητα ενός ανθρώπου να σταθεί όρθιος και να πει «Μπορώ».

Αυτό το οικοτροφείο θα είναι ένας τόπος όπου το «δεν μπορώ» θα μετατρέπεται σε «προσπαθώ»... και σιγά σιγά σε «καταφέρνω».

Δεν έχουμε την αυταπάτη ότι θα λύσουμε όλα τα προβλήματα.

Αλλά έχουμε την πίστη ότι μπορούμε να αλλάξουμε τη ζωή κάποιων παιδιών.

Και κάθε παιδί που σώζεται από την εγκατάλειψη... είναι ένας ολόκληρος κόσμος που σώζεται.

Σας γράφω αυτές τις γραμμές όχι για να σας συγκινήσω απλώς... αλλά για να σας καλέσω.

Να γίνετε συνοδοιπόροι σε αυτή την πορεία.

Να περπατήσουμε μαζί αυτόν τον δύσκολο αλλά ευλογημένο δρόμο.

Γιατί αυτό το έργο δεν ανήκει σε έναν άνθρωπο.

Ανήκει σε όλους όσοι πιστεύουν ότι κανένα παιδί δεν πρέπει να μένει πίσω.

Στη Νότια Μαδαγασκάρη, αυτή τη στιγμή, υπάρχουν παιδιά που περιμένουν χωρίς να ξέρουν τι περιμένουν.

Παιδιά που έχουν μέσα τους ένα μέλλον... αλλά δεν έχουν τον τρόπο να το φτάσουν.

Ας γίνουμε εμείς ο τρόπος.

Ας γίνουμε η γέφυρα.

Ας γίνουμε εκείνη η αόρατη δύναμη που θα τους πει

«Δεν είσαι μόνος. Κάποιος σε σκέφτηκε. Κάποιος σε αγάπησε χωρίς να σε γνωρίζει.»

Και τότε... ένα μικρό οικοτροφείο, σε μια γωνιά της Νότιας Μαδαγασκάρης, θα γίνει τόπος θαύματος.

Γιατί το μεγαλύτερο θαύμα δεν είναι να αλλάξεις τον κόσμο.

Είναι να αλλάξεις τον κόσμο ενός παιδιού.

† **Ο Τολιάρας και Νοτίου
Μαδαγασκάρης Πρόδρομος**

ΙΕΡΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΙΣΟΥΜΟΥ

Μία νέα γεώτρηση για τον λαό του Κισούμου

Αγαπητοί φίλοι της Ιεραποστολής,
Χριστός ανέστη!

Με ολόψυχη χαρά μεταφέρω εγκάρδιους χαιρετισμούς από την ταπεινή μας Επισκοπή Κισούμου και Δυτικής Κένυας στην ευλογημένη Αδελφότητα Ορθοδόξου Εξωτερικής Ιεραποστολής στη Θεσσαλονίκη. Σας γράφω με βαθύτατη ευγνωμοσύνη για την αγάπη, τη γενναιοδωρία και την πνευματική στήριξη που μου προσφέρατε κατά την πρώτη μου επισκοπική ποιμαντική επίσκεψη στην αγαπητή σας χώρα, την Ελλάδα, τη μητέρα της πίστεώς μας.

Η Θεσσαλονίκη θα παραμένει

για πάντα χαραγμένη στην καρδιά μου και στην ιεραποστολή μου. Κατά την επίσκεψή μου, αξιώθηκα να συναντήσω τη ζωντανή πίστη του λαού σας μέσα από μοναστήρια, το κέντρο της Μητρόπολης, ενορίες και οικογένειες που με υποδέχτηκαν με θερμότητα και αδελφική αγάπη. Βίωσα αληθινά την ομορφιά της Ορθοδοξίας στο πλήρωμά της.

Ένας από τους πιο αξιόλογους καρπούς αυτού του ταξιδιού ήταν η κατασκευή μιας γεώτρησης στο κέντρο της Επισκοπής μας και για την ευρύτερη κοινότητα. Αυτό το έργο έχει ανεκτίμητη αξία για μας,

γιατί το νερό είναι ζωή. Χάρη στη γενναιοδωρία σας, έχουμε πλέον καθαρό πόσιμο νερό στη διάθεσή μας, μια ευλογία που θα αναβαθμίσει τη λειτουργία του κέντρου της Επισκοπής μας και θα βοηθήσει τους γείτονές μας. Η προσπάθειά σας δεν πάει χαμένη· είναι ζωντανή μαρτυρία της χριστιανικής αγάπης στην πράξη. Είθε ο Κύριος να σας ανταποδώσει αφειδώλευτα.

Αγαπητοί φίλοι της Αδελφότητας Ορθοδόξου Εξωτερικής Ιεραποστολής, δεν θα ξεχάσω ποτέ πώς κρατήσατε το χέρι μου στα πρώτα βήματα της επισκοπικής μου ιεραποστολής στο Κισούμου. Η αλληλεγγύη σας με ενίσχυσε και έδωσε

ελπίδα στην Επισκοπή μας. Παρακαλώ ταπεινά να συνεχίσουμε να βαδίζουμε μαζί σε αυτή την ιερή αποστολή, ενωμένοι στην πίστη και στην αγάπη, για τη δόξα του Θεού και την οικοδομή της Αγίας Εκκλησίας Του.

Είθε ο Κύριος να ευλογεί τον καθένα από εσάς, τις οικογένειές σας και την κοινότητά σας. Είθε ο Θεός να ευλογεί την Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης και να τη διατηρεί φάρο ελπίδας. Είθε επίσης να ευλογεί την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος, που συνεχίζει να λάμπει ως φάρος πίστης και παράδοσης για ολόκληρο τον Ορθόδοξο κόσμο.

† **Ο Κισούμου Φίλιππος**

ΙΕΡΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΤΖΟΥΜΠΑΣ

Μία νέα πηγή ζωής στο Νότιο Σουδάν

Χριστός Ανέστη!

Με βαθιά ευγνωμοσύνη και με τη χαρά του Αναστάντος Κυρίου μας, γράφω για να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες για τη γενναιόδωρη οικονομική συμβολή της Αδελφότητας Ορθοδόξου Εξωτερικής Ιεραποστολής στην κατασκευή όχι μίας, αλλά δύο γεωτρήσεων στην κοινότητά μας των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στο Jebel Timan του Νοτίου Σουδάν!

Με την αγάπη και την αυτοθυσία σας, αυτές οι ζωογόνες πηγές καθαρού νερού έχουν καταστεί μια νέα ευλογημένη πραγματικότητα για τις κοινότητές μας. Η υποστήριξή σας έχει γίνει για μας ένας αγωγός της θείας πρόνοιας, που φέρνει

σωματική ανακούφιση και πνευματική παρηγοριά στο Νότιο Σουδάν, που τόσο πολύ έχει υποφέρει.

Ταυτόχρονα, θέλω να σας ζητήσω να χρηματοδοτήσετε ακόμη μία γεώτρηση στην Ορθόδοξη Κοινότητα του Αγίου Νικολάου στην Gumba της Τζούμπας. Η ανάγκη για καθαρό και προσβάσιμο νερό στην περιοχή αυτή παραμένει επείγουσα και οι προετοιμασίες για την έναρξη των εργασιών βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη.

Σας παρακαλώ θερμά να προσφέρετε, ώστε αυτό το σημαντικό έργο να συνεχιστεί απρόσκοπτα, εις δόξαν Θεού και εις υπηρεσίαν του λαού Του.

† Ο Τζούμπας Κωνσταντίνος

Η Ορθοδοξία ως πηγή ελπίδας

Γεννήθηκα στην Κολομβία μέσα σε μια ιστορία που δεν επέλεξα, αλλά που από την αρχή σημάδεψε τον ρυθμό της ζωής μου. Η ένοπλη σύγκρουση επηρέαζε τη χώρα μου και, όταν ήμουν μόλις ενός έτους, η οικογένειά μου αναγκάστηκε να φύγει για να προστατεύσει το μόνο που είχε πραγματική αξία: τη ζωή. Αφήσαμε πίσω τη γη μας, τις ρίζες μας, και ξεκινήσαμε ξανά, σχεδόν από το μηδέν.

Μεγάλωσα σε ένα περιβάλλον όπου η ευθραυστότητα της ζωής δεν ήταν μια μακρινή ιδέα, αλλά μια καθημερινή εμπειρία. Ο θάνατος δεν ήταν κάτι ξένο ούτε σπάνιο. Ήταν κοντά, συχνός, σχεδόν οικείος. Ωστόσο, μέσα σε αυτή την

πραγματικότητα, στο σπίτι μου υπήρχε κάτι διαφορετικό: μια σιωπηλή βεβαιότητα, μια ελπίδα που δεν επιβαλλόταν με λόγια, αλλά στηριζόταν στην πίστη. Οι γονείς μου με έμαθαν από μικρό να κοιτάζω προς τα πάνω, να εμπιστεύομαι τον Θεό, να αγαπώ τον Ιησού και την Παναγία. Αυτή η πίστη, απλή αλλά σταθερή, φύτεψε μέσα μου μια επιθυμία που με τον καιρό έγινε ακατάπαυστη: να συναντήσω πραγματικά Εκείνον.

Αυτή η επιθυμία άρχισε να παίρνει μορφή όταν ήμουν δώδεκα ετών. Σε ένα μάθημα, ένα φαινομενικά ασήμαντο σχόλιο άνοιξε μια απρόσμενη πόρτα: η ύπαρξη μιας Εκκλησίας μακρινής, αρχαίας,

διαφορετικής. Αυτή η αναφορά ξύπνησε μέσα μου κάτι δύσκολο να εξηγηθεί, σαν μια άγνωστη λέξη να άγγιξε μια μνήμη πιο παλιά από τις δικές μου αναμνήσεις. Ήταν η πρώτη φορά που άκουγα για την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Αυτό που ξεκίνησε ως περιέργεια σύντομα έγινε αναζήτηση. Και η αναζήτηση έγινε απόφαση. Η πιο κοντινή εκκλησία βρισκόταν δώδεκα ώρες μακριά. Δεν ήταν ένα εύκολο ή λογικό ταξίδι για ένα παιδί. Αλλά υπάρχουν δρόμοι που δεν ακολουθούνται με λογική, αλλά με κάλεσμα. Ένα βράδυ πήρα ένα λεωφορείο για την πρωτεύουσα και το επόμενο πρωί έφτασα, χωρίς να ξέρω ακριβώς τι θα βρω.

Αυτό που έζησα εκεί δεν έμοιαζε με τίποτα που είχα γνωρίσει πριν. Δεν ήταν μόνο μια αισθητική

ή συναισθηματική εμπειρία. Ήταν κάτι πιο βαθύ. Σαν να σταμάτησε για λίγο ο χρόνος και η πραγματικότητα να απέκτησε νέο βάθος. Οι εικόνες, το θυμίαμα, οι ύμνοι... όλα έμοιαζαν να μιλούν μια γλώσσα που, χωρίς να την έχω μάθει, με κάποιον τρόπο την καταλάβαινα. Εκείνη η πρώτη Θεία Λειτουργία δεν ήταν απλώς όμορφη· ήταν, με έναν τρόπο, μια συνάντηση.

Στο τέλος εκείνης της ημέρας γνώρισα έναν ιερέα που μόλις είχε επιστρέψει από την Ελλάδα. Η αντίδρασή του στο ταξίδι μου ήταν ανθρώπινη και απρόσμενη: ανησυχία, φροντίδα, υπευθυνότητα. Αλλά αυτό που έκανε μετά σήμαδεψε βαθιά τον δρόμο μου. Δεν περιορίστηκε στο να συνοδεύσει τον ενθουσιασμό μου· τον δέχτηκε, τον καθοδήγησε και του έδωσε

μορφή. Επέστρεψε μαζί μου, μίλησε με την οικογένειά μου, έγινε μέρος της ιστορίας μου. Δεν ήθελε μόνο να φτάσω, αλλά να μάθω να παραμένω.

Από τότε άρχισε μια περίοδος υπομονετικής πορείας. Για δύο χρόνια, μέσα από ταξίδια, κατήχηση και επισκέψεις σε μικρές ιεραποστολές, μπήκα πιο βαθιά σε μια πίστη που έπαψε να είναι απλώς αίσθηση και έγινε ζωή. Αυτό που είχε αρχίσει ως εσωτερική ώθηση φανερώθηκε σιγά σιγά ως δρόμος. Στα δεκατέσσερά μου βαπτίστηκα. Δεν ήταν απλώς μια τελετή, αλλά μια συνειδητή είσοδος σε μια νέα ζωή. Εκείνη τη στιγμή έλαβα και ένα όνομα: Τιμόθεος Ευάγγελος. Ένα όνομα που περιείχε έναν προσανατολισμό, μια αποστολή, μια υπόσχεση: να είμαι

νέος και ταυτόχρονα φορέας μιας καλής αγγελίας. Από τότε, η αποστολή έπαψε να είναι μια ιδέα και έγινε ορίζοντας.

Για χρόνια ταξίδευα μαζί με τον πνευματικό μου πατέρα, τώρα Επίσκοπο Τιμόθεο, σε διάφορες περιοχές της Κολομβίας και της Βενεζουέλας. Μακρινά μέρη, συχνά ξεχασμένα, όπου η ζωή συνεχίζεται μέσα σε δύσκολες συνθήκες. Εκεί, ανάμεσα σε συγκεκριμένα πρόσωπα και ιστορίες σημαδεμένες από ανάγκη, κατάλαβα ότι η πίστη δεν κρατιέται για τον εαυτό μας: μοιράζεται, γίνεται πράξη, προσφέρεται.

Παράλληλα, ένας άλλος δρόμος άρχισε να διαμορφώνεται: η πνευματική και ακαδημαϊκή αναζήτηση. Η αποστολή και η γνώση δεν συ-

γκρούστηκαν, αλλά ενώθηκαν. Η επιθυμία να κατανοήσω, να εμβαθύνω και να διδάξω μεγάλωνε μαζί με την επιθυμία να υπηρετώ. Με τον καιρό, εκείνο το παιδί που είχε ταξιδέψει για να βρει μια εκκλησία, πέρασε μέσα από διάφορες σπουδές: φιλοσοφία, θρησκευτικές επιστήμες, ψυχολογία, παιδαγωγική, κοινωνικές σπουδές. Καθεμία, με τον τρόπο της, άνοιγε περισσότερο την κατανόηση εκείνης της πρώτης συνάντησης.

Και όμως, στο βάθος, όλα έμοιαζαν να επιστρέφουν στο ίδιο σημείο αρχής. Σήμερα μπορώ να κοιτάξω πίσω και να αναγνωρίσω ότι, μέσα στην αβεβαιότητα, τον ξεριζωμό και την ευθραυστότητα, η Ορθόδοξη Εκκλησία έγινε για μένα πηγή ελπίδας. Μια ζωντανή πραγματικό-

τητα, που παίρνει μορφή σε πρόσωπα, σε πράξεις, σε δρόμους που διανύθηκαν. Εκεί δεν βρήκα μόνο απαντήσεις, αλλά έναν τρόπο ζωής.

Με τον χρόνο, όταν φαινόταν ότι μια περίοδος είχε ολοκληρωθεί, γεννήθηκε ξανά μια εσωτερική κίνηση. Αφού φτάσεις σε μια κορυφή, σαν να φαίνεται μια άλλη πιο ψηλή στον ορίζοντα. Αυτή η κίνηση με οδήγησε στην Ελλάδα, ανοίγοντας ένα νέο κεφάλαιο που ακόμη γράφεται.

Γιατί υπάρχουν δρόμοι που δεν τελειώνουν, αλλά μεταμορφώνονται. Και υπάρχουν καλέσματα που, ακόμη κι όταν φαίνεται ότι έχουν απαντηθεί, συνεχίζουν να αντηχούν μέσα μας... καλώντας μας, για άλλη μια φορά, να ξεκινήσουμε το ταξίδι.

**Τιμόθεος Ευάγγελος
Hernández Zuluaga**

Ανατέλλοντας στην Ορθοδοξία στα Φίτζι

Στον π. Βαρθολομαίο Senibulu

Την Παρασκευή 24 Απριλίου, καθώς ο ήλιος αποχωρούσε από τα νησιά Φίτζι της Ωκεανίας υποδέχθηκε στη συνοδεία του τον μακαριστό πλέον πρεσβύτερο Βαρθολομαίο, βαίνοντα προς τα 67 έτη της επίγειας ζωής.

Υπήρξε πνευματικό τέκνο του αείμνηστου αγίου Γέροντα ιεραποστόλου Αμφιλόχιου Τσούκου.... Γαλουχήθηκε με την πνευματική ορθόδοξη πίστη και τα ιερά ιδανικά αυτής προς το βλασταρωμένο μπουκέτο της ενάρετης ψυχής του.

Έρθε στην Ελλάδα κομίζοντας το ανθισμένο χαμόγελο των κατοίκων των Φίτζι.

Στην Ιερά Μονή Αρχαγγέλων στο Θάρρι της Ρόδου χειροτονήθηκε διάκονος και κατόπιν στην Θεσσαλονίκη πρεσβύτερος από τον Μητροπολίτη Νέας Ζηλανδίας και νήσων Ωκεανίας κ. Αμφιλόχιο, φιλοξενούμενος με αμέριστη αγάπη από την Αδελφότητα Ορθόδοξου Εξωτερικής Ιεραποστολής, η οποία ήταν και θα είναι συμπαραστάτης στο κοινωνικό έργο των ιεραποστόλων.

Η εξόδιος ακολουθία ετελέσθη την Πέμπτη 30 Απριλίου 2026, η δε ταφή του έγινε πλησίον του Ιερού Ναού της Αγίας Τριάδος στο Saweni, προάστιο της πόλεως Nadi, που ανεγέρθηκε με δωρεά της Αδελφότητας.

Ευλογημένο ταξίδι προς την αιωνιότητα, αγαπημένε ιεραπόστολε πάτερ Βαρθολομαίε.

Νόστης Ψαρράς

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

ΥΠΕΡ ΥΓΕΙΑΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
ΚΑΙ
ΧΡΥΣΟΪΔΑΣ